

Kampen, maart 2018
door GroenLinks Kampen
kampen.groenlinks.nl

SOCIAAL
pagina 2-3
GROEN
pagina 4-6

HEERLIJK
pagina 7-9
EERLIJK
pagina 10-11

SPORT
pagina 12
BUSINESS
pagina 13

MENSEN
pagina 14-15
VERMAAK
pagina 16

DEZE VERKIEZINGEN
GAAN OVER JOU
Waarom zou je gaan stemmen?

door Nieke Jansen

Waarom zou je gaan stemmen? Politiek is al gauw ver van je bed, zelfs als dat bed in Kampen staat en de gemeenteraad maar een kilometer verderop vergadert.

Ver van m'n bed. Dacht je. Totdat je op een kouwe dag in november zag dat de skatebaan gesloopt was. Jouw skatepark naar de knoppen. Eerder al reed er een machine dwars doorheen. En nu dit.

Je wilt direct bellen... maar naar wie? Het gemeentehuis. Je hoort van alles. Procedures, veiligheid. We hadden jullie nog willen bellen, haast. Dit wordt niet wat. Nog een keer bellen dan maar, naar Edwin Burgman, want die ken je. Die doet iets in de politiek en die snapt iets van skaters. Zo zit je op een avond in december opeens in het gemeentehuis met een man of zeven. Om

aan de gemeenteraad te laten weten hoe belangrijk dat skatepark voor jullie is.

De raad praat over het Groene Hart. Er komt een voedselbos, hoor je. Zal m'n moeder leuk vinden, denk je nog. En dan gaat het over jou. GroenLinks wil dat er vóór de zomer van 2018 een nieuw skatepark ontwikkeld wordt in samenspraak met de gebruikers. De meeste raadsleden lijken het eens en de wethouder gaat het regelen. Deal!

Bij die gehavende skatebaan kom je nog, samen met je maten. Jullie gaan stemmen. Zouden anderen ook moeten doen!

Ons een zorg!
Om veel meer dan een skatebaan gaat het in deze verkiezingen. Om

thuiszorgmedewerkers, verplegers en hulpverleners die tijd en aandacht voor je hebben. Om goede zorg, nu en in de toekomst, die voor iedereen betaalbaar blijft. Om onderwijs dat kinderen een eerlijke kans biedt. Om een gemeente waarin alle inwoners zich thuis voelen. Om buurten waar mensen elkaar kennen. Om een omgeving die elke dag een beetje schoner en groener wordt. Om een binnenstad die een glimlach op je gezicht brengt. Om een goed en betaalbaar dak boven elk hoofd. Om recht van spreken voor jong en oud.

Samen kunnen we dat mogelijk maken. GroenLinks!

Bezoek ons in het GroenLinkshuis (Oudestraat 151) Open: zat. 10:30-17:00 u, wo. 13:30-17:00 u, vrij. 13:30-17:00 uur en 19:00-21:00 u

DE RAAD KAN EN
MOET SOCIALER
...EN GROENER!

Wat hebben we bereikt?

door Nieke Jansen

Wij willen een gemeente die socialer, groener en eerlijker is. Zo bouwen we aan een heerlijker Kampen. Aan een gemeente waar je graag woont en werkt. Waar inwoners en bezoekers zeggen: 'Ik ben hier graag'. GroenLinks heeft stevige idealen en we werken hard om die idealen om te zetten in concrete resultaten. Het is tijd voor verandering!

In 2014 namen wij het initiatief voor Right to Challenge. Daarmee hebben inwoners van de gemeente het recht om de gemeente uit te dagen: 'Dat kunnen wij beter'. Een groep buurtbewoners kan zorgen voor meer saamhorigheid in de wijk. Een dorpsvereniging kan het groenonderhoud van de gemeente overnemen. Een sportclub kan aan de slag voor mensen die hun huis nauwelijks meer uitkomen. Uitdagen betekent dan: kom met een plan en als het plan goed is, is er geld om daarmee aan de slag te gaan.

Elk jaar reikt GroenLinks het 'Groene Lintje' uit aan iemand die zich in het bijzonder inzet voor natuur en milieu. We hebben immers maar één aarde; daar kun je maar beter zuinig op zijn. Op ons voorstel heeft de raad in 2015 de Klimaatverklaring getekend. Daarmee zegt de gemeente Kampen dat ze in 2030 geen broeikasgassen meer zal produceren en uiterlijk in 2050 klimaatneutraal wil

zijn. Klimaatneutraal? Dat is simpelweg: geen schade toebrengen aan het klimaat en als je dat toch doet die schade compenseren. De aansluiting bij het klimaatverbond was een goede stap vooruit. Nu komt het aan op de uitvoering.

Jaren praatte de raad over armoedebeleid. Niemand is vóór armoede, maar wat doen we er echt aan? Dan is het al gauw 'mooie woorden, en zoveel'. En van die woorden kan een mens niet leven. Regelingen voor mensen in armoede gelden al heel lang alleen voor de groep met een inkomen op 110% van het bijstandsniveau. Heb je iets meer, dan val je er buiten en krijg je niets. Alle pogingen om dat percentage te verhogen liepen vast op de tegenstemmen van de coalitiepartijen. Na jaren duwen en trekken is dat in december 2017 veranderd: er wordt gekeken naar wat mensen nodig hebben en niet naar hun exacte inkomen. Voor kinderen zijn er veel nieuwere regelingen gekomen. Het voorstel van GroenLinks om de nieuwe tegemoetkoming voor chronisch zieken te verhogen naar 250 euro werd aangenomen.

Veel meer van zulke successen willen wij mogelijk maken in de nieuwe gemeenteraad. Voor een socialer, groener en eerlijker Kampen: GroenLinks

GRUUN, GRUUNER, GRUUNST

door de Tulle (Reijer van 't Hul)

Zelf bin-k gien GRUUNTien meer. Ik gao al mooi op de zeumtig jöör an. Mien lievelingskleur is blauw, det ef te maken met mien veurliefde veur et water en de zee en de zeiltöchies met mien zeilboot. Toch löp de kleur GRUUN al vanöf mien kiendertied deur mien leven ene. Mien va leerden mien de veugelties en de planties in de natuur buuten Kampen kennen. Dotterbloemen, kievitsbloemen, sneeuwklökkies, margrietten en toestebolten en döör an de waterkante en de weilanden waren ook de kieften, grutten,

sköleksters, poelänten, karrekieten kooten, glinten (futen) en nog veule meer soorten. Mien favoriete veugelties bin: de GRUUNling, de GRUUNE specht en de GRUUNpootruiter. Met mien varrekieker gao-k d'r vake opuut de natuur in. En ai-j dan wat older wörden dan krie-j in de smiezen oe mooi de GRUUNE natuur rondom ons stättien is. Reden genog umme döör eel zuunig mee umme te gaon. Döörumme e-k mien ook GRUUN en geel e-ärgerd and et Reevedörp. Absoluut niet neudig umme achter de Zwättendiek uuzen te bouwen. Laot astoeblieft det mooie landskap GRUUN bliëven veur de vogels

en de planten en de Kampenaren die döör zo van kunnen genieten. Mien petij GRUUN Links ef zich altied inezet veur be-öld van det mooie gebied. Mien petij dut ook veule an et GRUUN in de binnenstad. En wat ebbe wi-j een mooi plansoen en een mooie kien-derboerderi-je. En die Hanjo Ekenölt van Cantecleer kreg et toch maar veur mekare met zien voedselbos in 't GRUUNE ätte. Allenig skandalig zo klein as det bössien volgens de plannen van de gemeente raad giet wörden. Laot ze toch wat wiezer wezen en et licht op GRUUN zetten veur een bos meer in de richtink van een voedseloerwold! Die Ajo ef vri-jwilligers zat met GRUUNE vingers, die met d'anleg

döörvan mee willen wärken. Ik wille maor zegen, det er maar ene petij on onze stad is die zich daodwäkelijk met

alle middelen inzet veur een GRUUNE gemeente Kampen. En det is GRUUN Links!

Ik make nog wel ies een gedichien. Ieronder ene as protest teegn de uuzenbouwplannen achter de Zwättendiek:

WEG IS WEG

d'r zit een grutte op een nöst midden in't weiland; Zwättendiek west die grutte denkt: k-bin lange niet gek ier è-k mien toekomst; dit is mien plek

echter, zo denkt ook menig mens: döörzo wonen is mien liefste wens de mens ef macht en 't grote geld dus die ärme grutte ruumt et veld

de bouwvakkers gaon an de slag en op een mooie lentedag veruust de familie Van de Steg naor 't uus nummer twee an de Grutteweg ...

ARM IN KAMPEN KOMT VAKER VOOR DAN JE DENKT

Ondersteuning kan ruimhartiger en duidelijker

door Nieke Jansen

In menig gezin gaat alle geld op aan vaste lasten en boodschappen. Er is geen cent over voor nieuwe kleren, een verjaardag of een tegenvaller. Armoede is verschrikkelijk voor ieder mens, hoe oud je ook bent.

Want veel mensen die te weinig inkomsten hebben worden bang. Bang voor rekeningen of voor een koelkast die het begeeft. Bang om de straat op te gaan of een verjaardag te vieren. Armoede maakt dan eenzaam. En als je door die armoede heel erg bezig met overleven, kan dat leiden tot keuzes die achteraf heel slecht uitpakken.

opgroeien in armoede
Voor kinderen is armoede dubbel erg. Uit onderzoeken

blijkt dat kinderen uit arme gezinnen sociaal, fysiek en psychisch achterstand oplopen. Ze scoren bijvoorbeeld slechter op school en hun gezondheid is slechter. Dat betekent dat ze tot ver in hun volwassenheid last hebben van de armoede waarin ze opgroeien. Alleen al daarom moet de gemeente veel meer doen om te voorkomen dat kinderen in armoede opgroeien.

wel een baan, toch arm
Bij armoede denken we al gauw aan bijstand. Maar veel mensen die te weinig hebben om van te leven hebben inkomsten uit werk. Uit laag betaald werk, een deeltijdbaan of een baan die geen vaste inkomsten biedt. Werkende armen. Ook onder mensen met een

chronische ziekte of een arbeidsbeperking groeit de armoede. Soms is de uitkering of het inkomen best redelijk, maar zijn de (medische) kosten zo hoog dat onder de streep nog geen bijstandsniveau overblijft. Zeker voor die mensen is de hulp van de gemeente niet goed te vinden en vaak te zuinig. Dat moet anders, zegt GroenLinks al jaren.

pak de oorzaken aan
Armoede gaat over te weinig geld om van te leven en soms ook over teveel schulden. Armoede los je op door de oorzaken weg te nemen: te weinig inkomen, schulden, laaggeletterdheid, een opleiding die niet meer past op de banenmarkt. En soms los je armoede alleen maar op door structureel

financiële steun te geven.
tijd voor verandering!
GroenLinks heeft vier jaar alles op alles gezet voor betere ondersteuning van mensen met een te laag inkomen. Wij willen armoedebeleid dat duidelijke rechten geeft aan mensen die arm zijn. Zij mogen niet afhankelijk zijn van de willekeur van zogenaamd maatwerk. Als het Kamper armoedebeleid echt werkt, kan iedereen gezond eten en met een gerust gevoel de deur uit. Als het armoedebeleid echt werkt, is jarig zijn weer feest en komt geen mens tekort. Zover is het nog niet. Het is tijd voor verandering!

EENZAAM MAAR NIET ALLEEN

Oog voor hen die er alleen voor staan, hulp waar nodig.

door Nieke Jansen

Eenzaamheid komt in de meeste gevallen niet vanzelf. Politieke keuzes kunnen leiden tot eenzaamheid. Zulke keuzes moeten we dus voorkomen. Als we ze al maakten, moeten we de fouten herstellen.

Eenzaam, maar niet alleen... Dat geldt voor veel mensen die eenzaam zijn. Ook, misschien wel juist, in een zaal vol mensen kun je je heel eenzaam voelen. Heel veel mensen om mee te praten, maar niemand die naar jou toestapt. Genoeg mensen, maar hoe kom je in gesprek?

vaak overkomt het je
Wie eenzaam is, heeft dat in de regel niet zelf opgezocht. Het overkomt bijna alle mensen wel eens in hun leven.

En voor sommige mensen is die eenzaamheid geen moment, maar een toestand die duurt.

meer dan je vermoedt
Wie er eenzaam zijn? We denken al gauw aan oudere mensen. Hun sociale kring wordt langzaam kleiner. Niet iedereen heeft kinderen en wie ze heeft, ziet ze niet automatisch heel vaak. Mogelijkheden om de deur uit te gaan nemen af. Meer alleen komen te staan gaat bijna vanzelf, zo lijkt het. Logisch dus, dat we voorzieningen bedenken, die ouderen onder de mensen houden, als ze dat zelf willen. En goed dat we naar elkaar omkijken.

Evengoed, eenzaamheid is niet alleen van oudere

mensen. Er zijn andere oorzaken van eenzaamheid waar we vanuit de politiek veel meer aan kunnen veranderen. Daarmee komen ook de mensen in beeld die we al gauw over het hoofd zien als we denken over eenzaamheid. Mensen met schulden of te weinig geld om van te leven. Nieuwkomers die nog niet weten bij wie ze aan kunnen kloppen. Jongeren die er niet bij horen of denken dat ze er niet bij horen. Mensen die hun weg in het leven niet vinden of heel druk zijn. Volwassenen die de informatie uit kranten en brieven niet kunnen lezen. En menig ander.

een rol voor de gemeente!
Zulke eenzaamheid roept om meer dan mensen die oog hebben voor elkaar. In

ons samenleven kunnen we iets doen aan eenzaamheid. Daarbij gaat het ook om goede keuzes in de politiek.

Nieke Jansen: “Kampen socialer en eerlijker maken. Dat is mijn drijfveer voor m'n politieke werk. Daarom wil ik armoedebeleid dat mensen echt uit de armoede helpt. Daarom wil ik dat we wachtlijsten in de Jeugdzorg wegwerken en het veel eerder signaleren als jongeren hun weg niet vinden. Daarom moeten we op alle mogelijke manieren mensen bereiken die moeite hebben met lezen en schrijven. Daarmee is eenzaamheid niet de wereld uit. Maar elke stap die voorkomt dat mensen eenzaam worden, is een belangrijke stap vooruit.

COLUMN

door **Bart Gijsbertsen sr.**

Een basis als inkomen

Mijn vrouw en ik zien een oudere man langs ons keukenraam schuifelen om reclame in onze brievenbus te doen. We kijken elkaar aan en zeggen tegelijk “basisinkomen”. We bedoelen daarmee: als die man dit maar niet uit bittere noodzaak doet. Want dat wil je niet, hoeft niet in één van de rijkste landen ter wereld. Ik leef in een land waarin jaarlijks op sociaal terrein een duizelingwekkend bedrag wordt uitgegeven. Maar te veel gaat naar regelgeving en de handhaving daarvan. En te vaak heb ik gezien hoe zorg- en hulpbehoevenden en hun zorgverleners onder die ‘bewindvoering’ lijden. De beantwoording aan talloze regels - en de verplichte administratie die dat meebrengt! - wordt soms zelfs psychisch zwaarder dan de kwaal waaraan men lijdt. Belangrijk vind ik daarom initiatieven en experimenten die burgers in onze samenleving een ruimhartige financiële bodem willen garanderen; onvoorwaardelijk. Een regelarm beleid dat gepaard gaat met een (plaatselijke) overheid die wil dat mensen uit de verf komen. Wat zou dat mensen in nood lucht geven en energie bij hen vrij maken! Vrij van al die formulieren die wantrouwen ademen, die je kleineren. Vrij om dit ‘basisinkomen’ te besteden naar eigen goeddunken. Wat zou ik dan vrij en blij zwaaien naar zo’n oudere man die zich inspant om iets bij te verdienen.

Als christen leef ik van het Woord dat mensen het leven gunt. Dat de werkelijkheid weerbarstig is klinkt in datzelfde Woord. De verhalen over Jona, over ‘de oudste zoon’, over ‘de arbeiders in de wijngaard’, enzovoort, illustreren dat. Het is kennelijk moeilijk om een ander - over wie vaak gemakkelijk een oordeel wordt geveld - het goede te gunnen. Als christen weet je echter dat je ook zelf van genade leeft. Daarom sta ik zij aan zij met mensen die gunnend leven. Je kunt dat sociaal noemen, of eerlijk. Of gewoon ‘heerlijk’.

HET KAN ANDERS. HET MOET ANDERS. OOK IN KAMPEN.

Verandering begint hier

GroenLinks kiest voor verandering. Wij kiezen voor ons gemeenschappelijke belang op de lange termijn. Voor eerlijk delen in plaats van groeiende ongelijkheid. Voor een gezond en goed leven, voor iedereen, nu én in de toekomst.

Wij willen een sociaal, groen en (h)eerlijk Kampen!

1. Wij delen de kansen **eerlijk** en geven iedereen de mogelijkheid om mee te doen. Kampen wordt een inclusieve en **toegankelijke** samenleving: iedereen hoort erbij en iedereen telt mee.
2. Wij pakken situaties van **armoede en schulden** aan. Economische zelfstandigheid is een recht. We experimenteren met nieuwe vormen van sociale zekerheid en armoedebestrijding.
3. Wij zorgen ervoor dat de toekomst van **kinderen** niet bepaald wordt door hun afkomst of sociale omgeving. Goed **onderwijs**, voor- en vroegschoolse educatie en effectief armoedebelief dragen daaraan bij.
4. Wij maken ons sterk voor **goede zorg** en begeleiding. Het gaat om mensen, niet om cijfers. Wie hulp nodig heeft, houdt zelf de regie. Er komt een eind aan wachtlijsten en aan stapeling van ziektekosten.
5. Wij verdelen de ruimte eerlijk: meer **sociale huurwoningen**, meer woningen voor **starters**, middeninkomens en speciale doelgroepen. **Ouderen** wonen zelfstandig als zij dat willen en kunnen. Wij bouwen woningen die we nodig hebben voor onze bevolkingsgroei. Wij kiezen voor een compacte stad en bouwen **niet 'in het weiland'** omdat er elders nog genoeg mogelijkheden zijn.
6. Wij kiezen voor **veel extra groen** in en rondom de stad. Iedere inwoner moet kunnen genieten van een mooie stad. Buurten, wijken en kernen die hun buurt willen vergroenen krijgen volop de kans.
7. Wij zorgen voor **schone lucht en een schone bodem**. Kampen maakt zoveel mogelijk gebruik van **duurzame energie**, we bouwen energieneutraal en richten lokale energiecoöperaties op.
8. Wij maken onze omgeving gezonder en schoner. De **fiets**, de voetganger en (elektrisch) **openbaar vervoer** krijgen daarom voorrang. Er komt minder afval en de vervuiler betaalt.
9. Wij kiezen voor **eerlijke politiek** met oog voor **alle** inwoners en hun verschillende belangen. We stimuleren initiatieven die Kampen socialer, mooier en schoner maken.
10. Wij vinden Kampen op zijn mooist als de gemeente **zeven dagen per week** bruist: meer **kunst & creativiteit** en behoud van cultureel erfgoed en de natuurlijke omgeving. We willen een levendige binnenstad.

lees ons hele verkiezingsprogramma via kampen.groenlinks.nl

ZO MOEDER ZO DOCHTER

Interview

door Nieke Jansen

Regelmatig bezoekt lijsttrekker Nieke Jansen haar 88-jarige moeder Ans Jansen-Oosterhuis die in Winschoten woont. Moeder en dochter nemen de tijd om samen leuke dingen te doen en voeren lange gesprekken. Met het oog op de naderende verkiezingen, spraken ze recent – hoe kan het anders – over politiek en hoe het thema leeft in het gezin Jansen.

Hoe speelde politiek een rol in ons gezin?

“Terugkijkend denk ik: politiek was altijd al een thema in ons gezin. We lazen de kranten en misten niets op de televisie als er iets belangrijks was. Eigenlijk waren we altijd wel met politiek bezig, je vader en ik. Automatisch kregen jullie als kinderen daar veel van mee. We waren allebei lid van een politieke partij. Ik stond ooit op een onverkiesbare plaats. De betrokkenheid bij de lokale politiek werd heel groot toen Kor in de gemeenteraad kwam. (Nieke's vader was fractievoorzitter van het CDA tot aan zijn overlijden in 1991).”

Wat heb je ons over maatschappelijke betrokkenheid mee willen geven?

“We waren een christelijk gezin. En allebei waren we daarin ook heel praktisch: oog hebben voor mensen, gastvrij zijn en een tweede kans gunnen aan mensen.

Christelijke politiek hoorde daar heel vanzelfsprekend bij. Dat is nu heel anders. Jullie stemmen op verschillende partijen.”

Zie je in mij dingen terug die je papa zag doen?

“In sommige opzichten. Papa was misschien wat dominanter dan jij. Hij had hier gezag en daarmee bereikte hij veel. Dat doe jij ook maar op een andere manier. Jij bent opener en langer bereid overleg te plegen. Jij hebt geluk met je opleiding theologie. Een achtergrond die moreel is, altijd op zoek naar at echt goed is en wat niet. Je bent recht door zee, niet bang en vrij. Vrij en open zijn, dat heb je meer van mij. Jij hebt van ons allebei iets.”

Wat heb ik van jou? Jij hebt veel bestuurlijke dingen gedaan.

“De laatste jaren, sinds dat jij in de politiek zit, ben je vrijer en spontaner geworden. Ik zie ook een beetje eerbij, maar wel minder dan ik had. Ik wilde altijd goede cijfers halen, de beste zijn. Ook wilde ik dat anderen het fijn hadden. Je bent spraakzaam. Jij luistert net als ik goed. We kunnen allebei omgaan met mensen. Jij ben gemakkelijk in de omgang. Dat heeft ook te maken met je politieke carrière.”

Wat dacht je toen ik in de gemeenteraad kwam?

“Ik had natuurlijk ervaring

van toen papa in de raad terechtkwam. Het is een mooie opdracht, maar soms is politiek ook bikkelhard. Bij jou was ik trots en blij en ik vond het fijn. Ik hoor graag jouw verhalen. Ik snap wel waarom jij in de gemeenteraad terecht bent gekomen. Het heeft te maken met iets doen waar werkelijk iets te veranderen is. Zo zit je in elkaar”

Wat is typisch Nieke?

“Werkelijk kijken naar de mens. Niet alleen mooie termen gebruiken, maar onderzoeken hoe dingen echt in elkaar steken. Je keuzes verbazen me niet. Als kind zat je ook zo in elkaar. Je

keuze voor de studie theologie was niet vreemd en jouw stap naar de politiek en naar GroenLinks begrijp ik ook heel goed. Je bent prettig in de omgang met mensen. Je benadert ze gemakkelijk, niet onbescheiden en vrijmoedig. Daarnaast ben je heel veelzijdig. Ik vind dat je weinig zwakke kanten hebt.” Heb je een advies of tip? “Ik ben heel blij met jou als dochter. Ons contact is al heel lang heel hecht. Ik heb heel veel aan je als je bij me bent. Ik gun je echt succes in waar je mee bezig bent. Het neemt veel tijd in beslag, maar ik heb het gevoel dat je er heel gelukkig mee bent.”

Lijsttrekker Nieke Jansen kwam in 1977 voor de studie Theologie naar Kampen. Zij is vanaf 2000 lid van GroenLinks en sinds 2006 actief.

Nieke: “Ten diepste gaat het politiek om één ding: dat ieder mens en alle mensen samen hier gelukkig kunnen zijn. Geluk? Je telt mee en je kunt meedoen. Je hoort erbij en je bent hier welkom. Je voelt je hier veilig en je kunt rondkomen van je geld. Je bent niet te oud en niet te jong. We wonen hier samen. Laten we elkaar de vrijheid en de ruimte en alle eerlijke kansen geven om hier gelukkig te zijn, vandaag en morgen.”

WONINGBOUW IN DE GEMEENTE KAMPEN

Hoeveel bouwen, wat bouwen en waar bouwen?

door Niels Jeurink

In de gemeenteraad van Kampen spreekt vaak over woningbouw. Hoeveel moeten we bouwen? Waar moeten we bouwen? Wat voor soort huizen? En hoe moet de prijsverdeling in een wijk zijn, de verhouding dus tussen goedkope, middeldure en dure woningen.

voldoende voor eigen groei
GroenLinks vindt dat de gemeente Kampen voldoende woningen moet bouwen voor de eigen bevolkingsgroei. En dat we niet in ons groene buitengebied mogen bouwen als dat niet écht nodig is. Wat betekent dat dan?

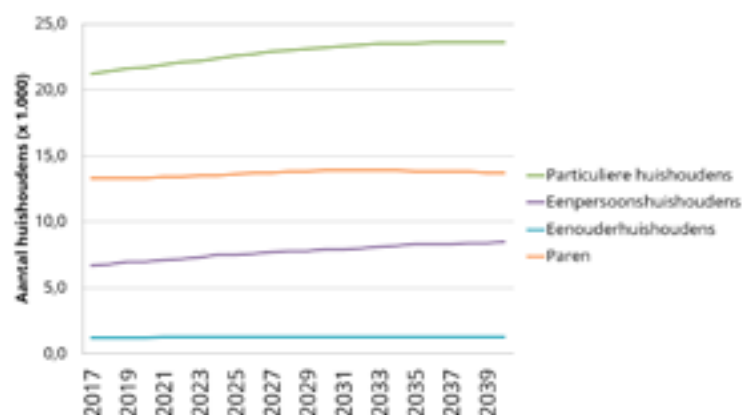
hoeveel is dat?

Hoeveel huizen je nodig hebt, blijkt onder meer uit de verwachte groei van de bevolking. Die groei wordt voorspeld in prognoses.

GroenLinks hecht aan de navolgbare rekenmethoden die door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) worden gehanteerd. Voor dit artikel heb ik gebruik gemaakt van de 'regionale huishoudensprognose voor de periode 2017-2040'.

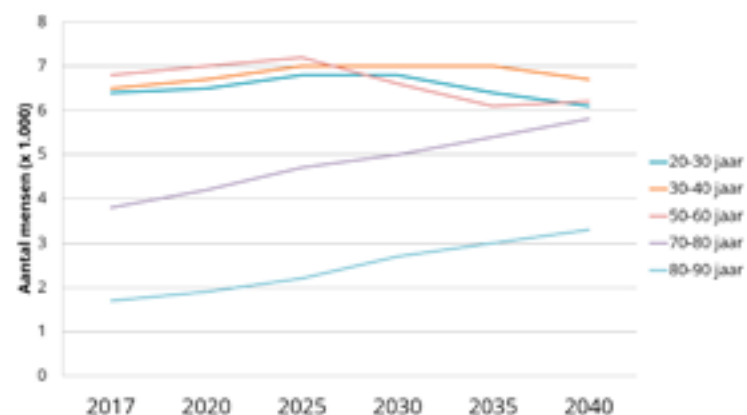
Het CBS onderscheidt drie soorten huishoudens: eenpersoonshuishoudens, eenouderhuishoudens (1 ouder en 1 of meer thuiswonende kinderen) en 'paren' (2 personen, al dan niet met thuiswonende kinderen). Samen worden die 'particuliere huishoudens' genoemd. Als je de gegevens in een grafiek uitzet zie je het volgende:

huishoudensprognose gemeente Kampen 2017-2040

(bron: CBS)

leeftijdsofbouw bevolking gemeente Kampen 2017-2040

(bron: CBS)

Het aantal huishoudens in de gemeente Kampen groeit dus wel, maar niet heel sterk.

Op 1 januari 2017 telde de gemeente Kampen (afgerond) 21.200 huishoudens, op 1 januari 2040 worden er 23.600 huishoudens verwacht. Een groei dus van 2.400 huishoudens. Vooral het aantal eenpersoonshuishoudens groeit, met zo'n 27 % in de periode 2017-2040. Het aantal woningen in de gemeente moet dus in elk geval met 2.400 toenemen.

woningvoorraad

Ben je er dan? Nee, want huizen hebben niet het eeuwige leven. Er komt een moment dat een huis wordt gesloopt, al kan dat een hele tijd duren. Er moeten dus meer huizen worden gebouwd dan die 2.400, maar dit is wel

het aantal huizen dat erbij moet komen. Officieel gezegd: dit is het aantal woningen dat aan de woningvoorraad moet worden toegevoegd.

In de gemeente Kampen stonden eind 2017 welgeteld 21.843 woningen, ook weer volgens het CBS. Die 2.400 extra woningen zijn nodig in de totale periode 2017 tot en met 2040, dus 24 jaar. Dat betekent dat de woningvoorraad elk jaar met gemiddeld ongeveer 100 woningen moet groeien.

welk soort huizen bouwen?

Om te weten welk soort huizen je het beste kunt bouwen moet je kijken naar de bevolkingsopbouw en naar de inkomens van de bevolking. Voor de bevolkingsopbouw kunnen we opnieuw bij het CBS terecht in de cijfers van de regionale prognose 2017-2040.

vergrijzing

Je ziet hier dat de bevolking 'vergrijsd' (net als bijna overal). Dat zie je aan de groei van het aantal mensen in de hogere leeftijdscategorieën. De leeftijdscategorieën vanaf 60+ groeien, de aantallen mensen tot 60 dalen.

De mensen in de leeftijdscategorie 20-30 en 30-40 jaar groeien tot ongeveer 2030 nog wat, om daarna ook te gaan dalen. We weten hierdoor dat we vooral moeten bouwen voor oudere inwoners. En die hebben heel andere behoeften dan jongere inwoners. Ouderen willen bijvoorbeeld graag in de buurt van voorzieningen wonen (zorg, winkels).

waar bouwen?

GroenLinks is voorstander van de 'compacte stad'. We willen eerst alle bestaande

mogelijkheden in en langs de rand van de stad benutten voor woningbouw. Voor die 100 extra woningen die we per jaar erbij moeten bouwen hebben we nog gedurende vele jaren voldoende plekken in de gemeente. We willen dat overal in de gemeente voldoende gebouwd kan worden voor de eigen bevolkingsgroei. Dat geldt dus ook voor IJsselmuiden en voor alle kernen als Wilsum, Zalk, 's-Heerenbroek en Grafhorst.

groen

Reeve hebben we écht niet nodig. Maar dat is geen nieuws. Uiteraard houden we de grote groene gebieden zoals het Groene Hart en het Zoddepark groen. En we maken wijken met weinig groen als Brunnepe en de binnenstad ook groener.

GROENE LINTJESREGEN: WIE KREGEN ER ÉÉN?

Alle duurzame en groene ontvangers op een rij

door Mara Breunese

Veel mensen, organisaties en bedrijven in Kampen kiezen voor meer groen, minder vervuiling en meer duurzaamheid, meer oog voor elkaar. GroenLinks maakt zich sterk voor een groene, sociale en eerlijke gemeente. En geeft eens per jaar een pluim aan iemand die zich hiervoor inzet: 'het Groene Lintje'.

Eerdere ontvangers waren Martijn Karel (natuurmens), Joanne Kerstens (Ekowinkel 't Hofje), Alexander Sambler (zonne-energie) en Wim Kok (bijenvereniging). Wie kregen de afgelopen raadsperiode zo'n mooi Groen Lintje?

In 2014 is dat lokale ondernemer in duurzame verlichting Marcel Visser. Een bevoegen expert die met veel kennis mensen, bedrijven en overheden inspireert en adviseert over mooi en functioneel verlichten, nieuwe producten en duurzaamheid.

Matthijs Bakker uit Zalk krijgt het lintje in 2015. Zijn natuurkennis deelt hij via mooie excursies door Zalk en het Zalkerbos. Hij tuiniert geheel biologisch, praktisch zelfvoorzienend. Ook is hij imker, verzamelt planten en vlecht en verkoopt manden.

Renée Bouwman ruimt met haar initiatief KamperZooitje zwerfvuil op in het park en op straat. Ze zet zich in voor een schonere omgeving en het voorkomen dat dieren sterven door het eten van afval. Help haar mee met #zwerfies verzamelen, ook via Twitter.

Elke 2 maanden repareren vrijwilligers van het Repair Café spullen die stuk zijn, met of zonder stekker. Zo gaan spullen langer mee en worden niet onnodig weggegooid. Goed voor het milieu en de portemonnee, daarom krijgt Repair Café in 2017 het lintje.

Weet jij iemand of een organisatie in Kampen die het Groene Lintje verdient?

Laat het ons weten via info@groenlinkskampen.nl graag voor 10 april.

FERM NEE TEGEN LELYSTAD AIRPORT

Geen geluidsoverlast door laagvliegen

door Nieke Jansen

Uitbreiding van vliegveld Lelystad leidt tot een enorme toename van vliegverkeer boven de gemeente Kampen. Zeker tot 2023 zullen de vliegtuigen laag over de gemeente vliegen en vooral in de kernen, Onderdijks en De Maten veel overlast geven: lawaai en vervuiling. In de afgelopen maanden is bij herhaling duidelijk geworden dat er met foute cijfers gerekend is. Alle overlast is onder het vloerkleed geveegd en de kansen voor werkgelegenheid veel te florissant voorgesteld.

Om de overlast te voorkomen wil GroenLinks dat de opening van Lelystad Airport

wordt uitgesteld. Eerst moet het luchtruim opnieuw ingedeeld worden en moet het laagvliegen van de baan zijn. GroenLinks heeft in november alle partijen in de gemeenteraad uitgenodigd om die wens samen door te geven aan de minister. Niet nodig, vonden de andere partijen; Lelystad Airport mocht gerust open in 2019 en dan zou de overlast vanzelf wel opgelost worden.

Kies voor schoon

GroenLinks heeft zich landelijk, provinciaal en lokaal steeds verzet tegen de uitbreiding van Lelystad Airport. Op 6 februari waren Jesse Klaver, Tweede

Kamerlid Suzanne Kröger en Leon Adegeest van Hoog Overijssel in een Hedon Zwolle voor een MeetUp over vliegveld Lelystad. Jesse Klaver: "Er moet een einde komen aan nog meer vluchten naar bestemmingen die we ook per trein kunnen bereiken. Dan hoeft Schiphol niet te groeien en is Lelystad niet nodig!"

Daar maken we ons sterk voor, in Kampen en in Den Haag. Schoner en slimmer vervoer, dicht bij en ver weg, zodat we aan volgende generaties de wereld kunnen doorgeven als een plek waar je gezond en gelukkig kunt leven.

DE WERF

Ben jij altijd al geïnteresseerd in (lokale) politiek en heb je iets jij het gedachtengoed van GroenLinks? Wil jij inzicht verkrijgen in je eigen politieke ambities en vaardigheden? Dan is het politieke platform De WerF echt iets voor jou! Het is voor leden en niet-leden.

Aan de hand van actuele politieke onderwerpen, die behandeld worden in de gemeenteraad, oriënteer je je samen met andere deelnemers en de fractie op de Kamper politiek.

Gedurende een half jaar komt de groep 1x per maand bij elkaar. Tijdens deze bijeenkomsten wordt van gedachten gewisseld en

gedebatteerd om gezamenlijk tot een standpunt te komen. De WerF-leden brengen vervolgens een advies uit aan de fractie van GroenLinks. De groep bestaat uit maximaal 10 personen.

Belangstelling of vragen?
Neem dan contact op met Ine Nagelmaeker via info@groenlinkskampen.nl

EEN ZORGVULDIGE GROENE EXPERT

Interview

door Diana de Groot

Niels Jeurink (52), getrouwd met Yvonne en vader van 2 dochters (Birgit en Heleen), studeerde eind 1990 af in biologie. Vanaf die tijd is Niels werkzaam in dit werkveld. Hij werkt inmiddels 23 jaar met veel plezier vier dagen in de week bij een groot ingenieurs- en adviesbureau in Deventer. Het is een commercieel bureau dat is gespecialiseerd in milieu, water en ruimtelijke kwaliteit. Behalve in Kampen, want dat is onverenigbaar met zijn raadslidmaatschap, werkt hij overal in Nederland aan verschillende projecten.

Bedrijven/overheden willen 'iets' op gemeentegronden
"Zowel de overheid als het bedrijfsleven hebben vraagstukken over nieuwe ontwikkelingen voor bijvoorbeeld de aanleg van een woonwijk of weg of een verandering van een bedrijf. Zij willen 'iets' op gemeentegronden. Ik bekijk dan of deze plannen

passen binnen de daarvoor geldende regels, onder andere op het gebied van vergunningverlening. Soms begeleid ik bezwaar- en beroepsprocedures. Ik werk met juristen en ga bijvoorbeeld mee naar zittingen. Op dit moment buig ik me over een stikstofvraagstuk. Er is te veel uitstoot. Wat doen we daarmee, slimmer verdelen, verminderen? Daar bemoeit de politiek zich weer mee. Hoe zit het met uitstootrechten?"

Verantwoordelijkheid nemen

"Ik heb altijd op GroenLinks gestemd en ben sinds 2010 actief lid. Het gedachtengoed van GroenLinks sluit goed aan bij hoe ik in het leven sta. De onderwerpen die ik in mijn GroenLinks RO-dossier heb (woningbouw, water, verkeer en natuur), sluiten naadloos aan bij mijn waarden: zorg voor de samenleving en voor kwetsbare mensen, dieren en planten. Ik vind dat we de verantwoordelijkheid voor onze aarde moeten nemen

"Ik vind dat we de verantwoordelijkheid voor onze aarde moeten nemen en deze mooier en schoner aan onze kinderen na moeten laten."

en deze mooier en schoner aan onze kinderen na moeten laten. Dat is mijn leidraad."

Belangen afwegen

"Nederland is een klein land. Voor elke m2 zijn er plannen. Of het nu om groen, woningbouw of industrie gaat, er moeten keuzes gemaakt worden. GroenLinks kijkt altijd eerst of de ruimte die al in gebruik is nog efficiënter kan worden gebruikt en of er genoeg rekening gehouden wordt met de toekomst. Niet alles kan zomaar overal. De gemeente moet belangen afwegen met oog voor mens, dier en plant."

Niels Jeurink op een excursie
(foto: Niels Jeurink)

Bijsturen volgens onze idealen
"Ondanks onze strijd lust voor een betere wereld en een schone toekomst blijven we uiteraard ook realistisch. We hebben idealen en proberen voorstellen die daar haaks op staan bij te sturen op wat wij belangrijk vinden. Als raadslid wil ik me blijven ontwikkelen. Ik ben vier jaar raadslid en dit wil ik graag blijven doen. Naast het inhoudelijke heb ik veel geleerd. In de politiek leer ik wat andere partijen belangrijk vinden in een besluit. Je bent soms direct voor of tegen een voorstel, maar er bestaat ook een tussencategorie. Het is een kunst om te proberen bij te

sturen volgens onze idealen. **Bewust omgaan met energie**
Ondanks zijn drukke leven, heeft Niels ook nog vrije tijd waarin hij actief is in diverse natuurorganisaties, bijvoorbeeld in de natuurvereniging IJsseldelta. Ook geeft hij excursies. In zijn privéleven besteedt Niels samen met zijn gezin veel aandacht aan bewust omgaan met energie, onder andere door het gebruik van zonnepanelen en produceren van zo weinig mogelijk afval. Een belangrijke reden hiervoor is Niels' zorg om de generaties na ons: "Geniet van al het moois van vandaag en behoud het voor morgen!"

DE TOEKOMST DOORGEVEN

Duurzaamheid is nu een veelgebruikte term om onder andere aan te geven dat we beter voor onze aarde moeten zorgen, zodat er straks ook een gezond klimaat is voor de volgende generaties. GroenLinks schrijft veel over duurzaamheid in het verkiezingsprogramma.

Maar wat betekent dat in het leven van een gezin? Wat doe jij voor je kinderen en met je kinderen om duurzaam te leven? Hoe geef jij de aarde door?

Twee GroenLinkers vertellen over hun eigen gezin en wat duurzaamheid in hun dagelijks leven betekent:

Kinderen leven in het nu, wij moeten zorgen voor het later.

door Renée Bouwman

Het verschil tussen vroeger en nu is dat duurzaamheid tegenwoordig veel meer in de samenleving speelt dan vroeger. Toen waren we thuis meer spaarzaam in plaats van duurzaam. De koelkast moest niet te lang open blijven staan want ‘dat kost te veel energie’ wat weer teveel geld zou kosten. De kraan moest zo snel mogelijk weer uit, want ‘dat kost onnodig water’. De koelkast laat ik nog steeds niet onnodig open staan evenals de kraan, het is er met de paplepel in gegoten, maar nu doe ik het omdat ik niet onnodig grondstoffen wil gebruiken; het is duurzamer.

Mijn kinderen zijn, net zoals ik vroeger, vooral druk met groter worden. Elk jaar leven ze naar hun verjaardag toe. Weer een jaar erbij. En elke keer weer vragen ze mij of ze alweer een stukje groter zijn gegroeid. Trots staan ze met de rug tegen het meetlat aan de muur, hand boven het hoofd ‘kijk, zo groot ben ik al!’ Dat is in hun leventje van levensbelang: groter worden. En zo was dat vroeger voor mij ook. Want, hoe groter (lees: ouder) je bent, hoe groter je wereld is.

Duurzaamheid is volgens mij iets wat je je kinderen meegeeft. Je scheidt wel of niet afval, je kiest wel of niet voor groene stroom, je eet wel of geen vlees. Het is een levensstijl die je jezelf aanmeet en waar je je kinderen in meeneemt. Bij ons begint duurzaamheid bij het bewust zijn van onze omgeving. Ik neem mijn kinderen graag mee naar buiten om te wandelen. En dat hoeft niet per se in het bos of een speciaal park, maar ook gewoon in de wijk waar we wonen komen we groen tegen waar veel te zien en te ontdekken is. En juist dat wil ik aan mijn kinderen laten

zien: ‘Kijk, die bijen die daar vliegen, wat doen ze bij de bloemen en wat voor nut zou dat hebben. En zien jullie ook die mieren lopen, waar gaan die heen?’. Door af en toe simpel aandacht te geven aan dit soort dingen maakt dat ze zelf nog veel meer ontdekken. Vaak genoeg wijzen ze mij op een beestje of een plantje gevolgd met wel honderd vragen over het hoe en wat. Afgelopen week zagen we een aantal kokmeeuwen op het grasveldje in de straat. Ik vertelde mijn oudste dochter over de zwarte stip achter het oog en dat dat een heus zwart kopje wordt in het voorjaar. Nu ziet ze overal kokmeeuwen en wijst naar een grote of kleine stip op het kopje, en ik weet zeker dat ik van haar in het voorjaar een betoog krijg over hoe de zwarte kopjes er dan uitzien.

En zo zijn er meer dingen die we doen én laten, waardoor het voor onze kinderen een gewoonte is of er zelfs een taboe op rust. We vragen ze de lamp uit te doen als ze hun slaapkamer ’s morgens verlaten om naar school te gaan, maar vertellen ook waarom dat goed is. Ze mogen de kraan niet onnodig aan laten staan, zonde van al dat schone water. We scheiden afval, maar willen ook minder afval produceren. Dus het is een hele uitdaging om producten zonder verpakking te kopen. Ik vindt dat een hele uitdaging, de kinderen vinden het geweldig. Zo komen we in leuke kleine winkeltjes en op de markt en overall is er een vriendelijke verkoper of verkoopster met een stukje kaas, een appel of een doosje rozijnen. Het zijn kleine dingetjes die we doen om te verduurzamen, maar het maakt mij en de kinderen wel bewust.

Een feestje als we vlees eten.

door Marijke Drost-de Boer

Wij hebben drie prullenbakken in de keuken staan. Een rode, een gele en een taupe. Het nieuwe grijs. Voor onze drie kinderen is het een spelletje; als de banaan op is, het boterkuipje leeg of de zakdoek vol.. in welke prullenbak moet hij dan? Ze gaan ze een voor een langs tot ze ‘ja die’ horen en zetten hun voet trots op de pedaal om zich keurig van het afval te ontdoen. Ze zijn nog te klein om te snappen wat plastic is, wat composteerbaar materiaal is en wat valt onder de categorie ‘rest’. Maar dat maakt niet uit. Zij groeien op met een vanzelfsprekendheid dat verschillende materialen verschillend verwerkt worden.

Dat was in mijn kindertijd niet. Ik probeer hard na te denken waarin mij ouders ‘voor liepen’ wat betreft duurzaamheid maar wat voor mij vanzelfsprekend was. Mijn moeder naaide alles dat het een lieve lust was. Al onze kleren waren zelfgemaakt. Dat kon ze goed en mooi maar was ook noodzaak. Er was geen geld voor kleding uit de winkel. Vandaag de dag is zelf maken niet perse goedkoper. Met dank aan de kledingbultfabrieken in een Bangladesh. Hoewel de oorzaak armoede was zijn wij wel altijd opgegroeid, ook in beter tijden, met waardebeseft van geld. Zelf knutselen, een kringloopwinkel, twee keer nadenken of je speelgoed of schoenen vervangen diende te worden. Ja, dat zit er wel van kinds af aan in. Recyclen van afval werd pas later ingevoerd. Dat zit er bij mijn kinderen vanaf dag 1 in. Ik weet zelfs nog wel dat het echt normaal was dat je kauwgom of ander afval in de bosjes gooide. Niet op straat, dat kon echt niet, maar een beetje aan de kant, jawel hoor. Ergens in de jaren ‘90 pas kwamen er campagnes vanuit de gemeentes ‘houd [willekeurige

plaatsnaam] schoon!’ Onze oudste zegt bij al het afval dat hij op straat ziet ‘nou mama, dat is niet zo netjes he?’ Om weer aan te geven hoe vanzelfsprekend het voor al ons kleine spul is.

Wat ik sinds enkele jaren probeer te integreren in mijn leven en voor de drie kleintjes ook ‘normaal’ zal zijn is het gematigd eten van vlees en zuivelproducten. Ik hoor nog vaak om mij heen, ‘ik moet echt vlees bij mijn eten, kan echt niet zonder’. Ik hoor ook steeds meer mensen daarop terug komen, gelukkig. Het is niet houdbaar om allemaal elke dag massaal aanspraak te doen op de vlees- en zuivelindustrie. Dat is geen nieuws meer. Daar moeten we verantwoordelijk mee om gaan. Er wordt bij ons thuis tegenwoordig ongeveer twee keer in de week vlees gegeten. Mijn zoon, de oudste, doet altijd een rondedansje als we vlees eten. JAA, lekker! Zou hij dat ook doen als we dat elke dag doen? Het is in elk geval fijn dat de koe in kwestie bewust en blij verorberd wordt.

Al met al groeit de nieuwste generatie behoorlijk milieubewust op en is duurzaamheid redelijk geïntegreerd in hun leven. Zij rijden straks elektrisch, leven energie neutraal, waarschijnlijk geen vlees meer. Kranten op papier? Denk dat we de laatste binnen een paar jaar in kunnen lijsten. Wat zou ik dan echt nog voor hen wensen in Kampen? Ik denk veilige fietsroutes in een frissere lucht. Daar ontbreekt het echt aan. Wij gaan komend jaar verhuizen naar IJsselmuiden maar ik zie ze de komende 8 jaar nog niet zelfstandig ‘de brug over’ gaan. Daar valt een slag te slaan. Qua veiligheid en duurzaamheid. Want dan mag de binnenstad in elk geval meteen autoluw.

COLUMN

door **Lucas Brinkhuis**

GroenLinks en jongeren

Of je nu voor het eerst mag stemmen of je mocht al eerder naar de stembus: stemmen is voor elke jongere belangrijk. De gemeenteraad beslist namelijk over dingen die jij belangrijk vindt: onderwijs, de buurt waarin je woont en de fietspaden in jouw gemeente. En wat te denken van het skatepark, festivals en de verruiming van de evenementtijden? Veel jongeren stemmen niet bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dit is erg jammer. Jongeren maken namelijk andere keuzes dan volwassenen en de partijen die onze keuzes vertegenwoordigen hebben nu vaak minder te zeggen in de gemeente.

Anderhalf jaar geleden stuurde ik een mailtje naar mijn lokale GroenLinks afdeling waarin ik aangaf dat ik wel wat wilde betekenen voor GroenLinks. Ik werd met open armen ontvangen en kon meteen aan de slag voor de landelijke campagne. Amper een halfjaar na die verkiezingen werd ik campagneleider van heel Overijssel. Bij GroenLinks wordt namelijk gekeken naar wat je kan en niet naar waar je vandaan komt of hoe oud je bent. De perfecte partij om als jongere bij te horen!

Wat kan je als jongere zelf doen? Vul een stembijlage in en stem op de partij die bij jou past. Heb je een idee of een mening over hoe jouw gemeente verbeterd kan worden, laat het de raadsleden weten en stuur ze een (e-mail) bericht. Laat je horen! Of sluit je aan bij de jongerenraad van Kampen of bij een politieke jongerenorganisatie zoals DWARS (van GroenLinks). GroenLinks is zo’n partij die er écht voor jongeren is.

GroenLinks hoort ook graag van jongeren wat hen bezighoudt. Dat kan direct of via DWARS. Dus heb je een goed idee, stuur vooral een mailtje naar de raadsleden in Kampen of naar DWARS Overijssel, dan gaan we er mee aan de slag!

(voorzitter DWARS Overijssel)

KUNST MAAKT KAMPEN MOOIER

door Marijke Drost-de Boer en Nieke Jansen

Mensen zijn gelukkiger in een stad met veel kunst en cultuur. Een stad of dorp wordt mooier als er ruimte is voor kunst en cultuur en voor in een levendige stad daarom onmisbaar. Kunst raakt je. Een schilderij kan je ontroeren. Een beeld prikkelt je fantasie. Omdat je muziek hoort, sta je opeens te dansen. Tranen lopen over je wangen bij een theateract. En met mensen die je nog nooit zag, ben je opeens in gesprek.

Marijke Drost: “Kunst is er van te genieten. En vaak doet kunst meer dan dat. Een beeld kan mij aan het denken zetten en soms voel ik me tegengesproken door een schilderij of theaterstuk. Op die manier helpt kunst je om na te denken over grote maatschappelijke thema's en daar met anderen over te praten. Heel verschillende mensen kunnen dicht bij elkaar komen als ze samen een toneelstuk zien, muziek horen of een tentoonstelling bekijken. Kunst werkt.”

Kampen heeft als een van de weinige steden in Nederland een Kunstacademie gehad. Veel kunstenaars zijn na hun studietijd in Kampen blijven wonen of later teruggekeerd. En los van de academie zijn er zijn veel Kampenaren die prachtige kunst maken, al eeuwenlang. Kampen heeft dus ontzettend veel kunst in huis! En dat mag gezien worden. GroenLinks ziet in leegstaande winkelpanden kansen voor (tijdelijke) galeries van lokale makers die toegankelijk zijn voor iedereen. Marijke Drost: “We stimuleren het aantrekken van ‘Artists in Residence’: gastkunstenaars die zich door Kampen laten inspireren.

En we willen toe naar langlopende huurcontracten voor ateliers waar kunstenaars kunnen samenwerken en elkaar inspireren.”

We weten inmiddels dat kunst een positieve invloed heeft op de creatieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. GroenLinks vindt het daarom belangrijk dat kinderen van jongs af aan kunst zien en creatief kunnen zijn. Dat mag niet afhankelijk zijn van de portemonnee van de ouders.

“Wat is Kampen ongelooflijk mooi”, hoor je van mensen die er voor een kortere periode zijn. Je komt tijd tekort voor de musea, het prachtig gerestoreerde erfgoed, de kerken. Een deel van de bezienswaardigheden is mooi omdat deze zijn zoals ze zijn. Nieuwe kunst zorgt ervoor dat de stad levendig blijft en vernieuwt. Dat maakt het zo fijn om in Kampen te wonen of er kort te verblijven. Er zijn altijd nieuwe plekjes, boetiekjes, exposities of verrassende activiteiten die maken dat je je ogen uitkijkt.

Tot 23 maart is in het GroenLinks huis aan de Oudestraat 151 een expositie te bekijken van zeven Kamper kunstenaars; Daan Jilesen, Noël Haile, Laura Schakenraad, Wouter Berns, Geertje Aalders, Arne Heldoorn en Nanda Rave. Het gedicht ‘Kunstwerk’ van stadsdichter Ilja Alberts, waarmee de expositie is geopend, kreeg er ook een mooie plek.

Openingstijden: Zaterdag: 10:30 – 17:00 u, Woensdag: 13:30 – 17:00 u, Vrijdag: 13:30 – 17:00 uur en 19:00 – 21:00 u

OVER DE ZONDAG

Hoe kijkt GroenLinks hiernaar?

door Edwin Burgman

“Zijn jullie voor de koopzondag?” wordt aan GroenLinks nog wel eens gevraagd. Ons antwoord: We zijn tegen het opleggen van zondagsrust. In 2013 is op initiatief van GroenLinks de landelijke winkeltijdenwet gewijzigd. De wijziging geeft gemeentes de vrijheid om zelf te bepalen hoeveel koopzondagen zij toestaan. Het doel daarvan is om recht te doen aan de verschillen in het land bijvoorbeeld door praktische, religieuze of ideologische bezwaren of voorkeuren.

Het rijk heeft daarmee de besluitvorming op lokaal (gemeentelijk) niveau neergelegd. GroenLinks is zich ervan bewust dat er in Kampen bezwaar leeft tegen open winkels en andere commerciële activiteiten op zondag. Denk aan sporten, een museum bezoeken of een terrasje pakken. Logisch dat er dan vragen komen over gesloten supermarkten. Want waarom mag je wel een ijsje kopen en geen pak melk?

GroenLinks gunt alle kerkgangers de zondagsrust waarvoor zij kiezen of die zij als opdracht aanvaarden. Tegelijk menen wij dat die zondagsrust niet zomaar opgelegd kan worden aan anderen.

combineren werk en privéleven vraagt om flexibiliteit

Kampen bruist, “zeven dagen per week” stond al in onze verkiezingsfolder van 2014. Zeker in de stad mag er best meer reuring zijn. Dat kan prima zonder er een kermis van te maken en dat kan prima zonder daarmee direct mee te hobbelen in een 24-uurseconomie die nergens meer rust kent. En ja,

dat kan ook prima op de maat van onze Kamper samenleving. Bij die reuring denken wij eerder aan meer cultuur dan aan koopzondagen. Flexibele winkeltijden passen wel bij de moderne samenleving, waarin ook de arbeidstijden minder vastliggen dan vroeger.

Het combineren van werk en privéleven vraagt om meer flexibiliteit. Voor mensen die een flinke werkweek combineren met zorgen voor anderen en het draaiend houden van een huishouden, kan de zondag een fijne dag zijn voor de boodschappen. Dat geeft lucht en ruimte in de week. Anderen hebben die behoefte misschien niet of vinden het zelfs onplezierig of ongepast om op zondag een winkel binnen te stappen. Zij kiezen voor andere activiteiten of voor zondagsrust en dat is uitstekend.

zondagsrust kun je niet opleggen

Over vrijheid gaat het in deze discussie. Het moet wat GroenLinks betreft niet gaan over wel of geen zondagsrust. Zondagsrust is in onze ogen geen op te leggen goed. Het kan in onze ogen nooit een politieke opdracht zijn om een ander zondagsrust op te leggen. Die keuze maak je zelf, persoonlijk of in eigen kring. De overheid, ook de lokale, moet daar terughoudend in zijn.

GroenLinks vindt dat de lokale samenleving zeer wel in staat is om zelf te komen tot een afgewogen keuze voor de zondag, met ruimte voor alle inwoners en dus ook voor ondernemers. Dan mag er best op zondag een supermarkt open als daar behoefte aan is.

KAMPEN IN 2028

Een wandeling

door Jan Beek

Door de Koornmarktspoort loop ik de binnenstad in, links de universiteit met de prachtige gloednieuwe glazen orangerie ervoor, richting de Bovenkerk. Er is een groot festival in de kerk waar ik even wil gaan kijken, het Kampen Geniet Festival.

Een aantal ondernemers uit Kampen en omgeving heeft de handen ineen geslagen en werkt hier samen om te laten zien dat er met biologische en streekproducten best een feestje te bouwen is. Vlees van koeien van Kampereiland, vis uit onze schone IJssel en groenten en fruit uit het voedselbos, om maar wat te noemen. Onder het genot van een in Kampen gebrouwen biertje proef ik een mooi stukje kaas en kijk ondertussen naar een plaatselijke autodealer die een kleine zelfrijdende elektrische auto demonstreert. Het is druk in de kerk. Ook de plaatselijke kunstenaars en ambachtslieden krijgen ruimaandacht.

Na een uurtje loop ik de kerk weer uit richting

de afgezette Burgwal. De werkzaamheden zijn daar in volle gang, de vervuilde grond is weggehaald. Straks kan het water er weer in en is het eindelijk weer mogelijk een mooie vaartocht door de stad te maken. Ik sla de Geerstraat in. Wat een geweldige straat met leuke specialistische winkels, is dit toch geworden. Voor iedereen is er wel iets van zijn gading te vinden. Het zaterdagse straattheater, halverwege de Geerstraat, is in volle gang, deze week

hebben ze echt alles uit de kast gehaald. Ik sta een poosje te kijken. Ze hebben een grappig stuk in oud Kampers dialect.

Ik loop weer door en sla linksaf de Oudestraat in. Ik stop even bij de winkel waar sinds kort een informatiepunt over onze aardwarmte is. Het is er redelijk druk. De nodige mensen hebben interesse. Tussen de mensen door geeft de winkelbeheerder mij snel een knipoog. Met andere woorden: het gaat lekker!

Ik loop door. Iets verderop zit een kledingwinkel met gegarandeerde kleding. Voor mijn nieuwe spijkerbroek is er niemand uitgebuit. Verderop op de Plantage zit een kennis fair trade koffie te drinken. De horeca begrijpt heel goed dat naast topkwaliteit dit beter is voor onze wereld.

Ik bestel ook een koffie en we raken in gesprek over alle zaken die veranderd zijn in ons stadje. “Ga jemorgen ook nog naar het festival in de Bovenkerk?” “Nee,” zegt hij, “mijn winkel is morgen open en dan sta ik er het liefst zelf, mijn mensen hoeven van mij niet te werken op zondag, dat is een vrije keus, net als voor mij dus.” We praten nog even over het nieuwe natuurgebied langs de Bypass. Mooi dat dit stuk grond teruggegeven is aan de natuur.

Na een kwartiertje loop ik weer verder, de stadsbrug over, naar het oude stationsgebouw. Daar zit een prachtig grand café, waarschijnlijk met het mooiste uitzicht van ons land. Aan de achterkant van het gebouw kijk je uit over het Bolwerk, dat alsnog veel groener geworden is. Een aantal bewoners heeft dit jaren geleden toch maar mooi voor elkaar gekregen. Over een kwartiertje gaat de trein, die me terugvoert naar 2018. Wat is het geweldig om even in de toekomst te hebben kunnen rondwandelen!

GEDICHT

door Ilja Alberts de Kamper Stadsdichter

Kunstwerk

*misschien een noodzaak
een onrust binnenin
een beeld dat er uit moet
door hoofd en huid en haar
misschien omdat het waait
storm energie rond blaast
dat de geestdrift groeit
de verf het doek vindt*

*het simpele genot van verven
zoals een kind dat kent
opgaand in het moment
in een staat van onschuld*

*het lichte rood
de diepe kleuren
het glanzend groen van een blad
de toewijding van de kunstenaar
het houdt zich stiltes op
in de binnenwereld*

*zijn werk
een glazen prisma
waardoor het licht valt
wanneer het licht breekt
een regenboog zichtbaar wordt*

WAT IS HET MOOI HIER!

Fietsen in Kampen

door Niels Jeurink

Ik heb iets met rivieren. Ik groeide op dicht bij de Rijn en kwam er graag. Ik genoot van de boten, van het eindeloze water dat maar bleef komen en van planten en dieren in de uiterwaarden.

Nog altijd kan ik er intens van genieten. Van de rust in de zomer, wanneer door de lage waterstand de strandjes droog vallen. En van de machtige rivier in de winter of het voorjaar wanneer die buiten de oevers treedt. De natuur laat dan even zien wie er de

baas is. Ik wandel of fiets er graag.

Misschien wel een van de mooiste rondjes die je in de gemeente Kampen kunt maken vind ik het rondje naar Zalk. In de zomer aan de ene kant van de rivier heen, met het Zalkerveer over en over de andere oever weer terug. In de winter kan dat niet, het veer vaart dan niet, maar er is een prima alternatief. Langs de IJssel heen, en langs de kolken van de Hogeweg en de Zwartendijk weer terug.

Wat is er zoal te zien onderweg?

A De IJssel, u fietst over de stadsbrug en daarna over de IJsseldijk naar 's-Heerenbroek met steeds weer andere vergezichten op de rivier en de uiterwaarden

B Scherenwelle, de uiterwaard bij Wilsum met diverse oude strangen (of hanken, oude rivierarmen). Alleen hier langs de IJssel bloeien in april de kievitsbloemen. Maar het is er eigenlijk altijd mooi. Wie op een zomeravond geluk heeft kan hier het vreemde geluid van de kwartelkoning horen, een heel schuwe moerasvogel: “crex crex”, hij roept z'n wetenschappelijke naam.

Scherenwelle: grasland met kievitsbloemen (foto: Niels Jeurink)

Scherenwelle met zicht op Wilsum (foto: Niels Jeurink)

C Wilsum, met de oude sint Lambertuskerk uit rond 1050, een van de oudste kerken van Overijssel. Wilsum kreeg in de 14-de eeuw stadsrechten, maar is gelukkig altijd een dorp gebleven.

1. Vertrek vanaf het GroenLinkshuis, Oudestraat 151

2. Rijd door de Marktgang naar de IJsselkade, sla rechtsaf, steek vervolgens via de stadsbrug de IJssel over en sla bij het station rechtsaf

3. Volg het fietspad langs de Zwolseweg ongeveer 900 meter, sla dan rechtsaf en blijf het fietspad over de dijk volgen

4. U komt na ongeveer 1,2 km onder de Molenbrug door, u rijdt gewoon rechtdoor

5. Na ongeveer 3,3 km passeert u aan uw rechterhand de oude St. Lambertuskerk in Wilsum; u blijft de dijk volgen

6. Na ongeveer 4 km komt u bij het theehuis en het Zalkerveer

7. Steek met het veer over en volg het Veepad (rechtdoor) **vaart alleen april – oktober!**

8. Na ongeveer 900 meter komt u op de dijk, sla hier rechtsaf (alternatief is rechtdoor door Zalk, aan het einde op de Brinkweg rechtsaf en doorfietsen tot u weer op de dijk komt)

9. Volg de Zalkerdijk richting Kampen, u rijdt
- door het dorpje de Zande en komt na ongeveer 4,7 km bij een voorrangskruising met de Kamperstraatweg. Steek hier over en rijdt de Jules van Hasseltweg in

10. U passeert de Hanzelijn en de N50 en komt na 2 km bij Kamperveen. Hier slaat u rechtsaf de Hogeweg in

11. Na ongeveer 2,8 km komt u in de buurtschap de Roskam, hier slaat u rechtsaf en rijdt over de nieuwe brug over het Reevediep (Nieuwendijk)

12. Aan de overzijde van de brug rijdt u over het fietspad de dijk af, sla vervolgens even links en dan rechts, de Zwartendijk in

13. Ongeveer 1,7 km na de Roskam slaat u rechtsaf de Bovenbroeksweg in.

14. U rijdt door het fietstunneltje onder de Hanzelijn door en slaat direct daarna linksaf (fietspad). U komt weer op de Zwartendijk. Bij de kruising met de Cellesbroeksweg gaat u rechtdoor, ongeveer 700 meter na de kruising slaat u rechtsaf de Buitenbroeksweg in

15. Via een slinger naar rechts en vervolgens naar links passeert u de N50, u blijft het fietspad
- volgen. Onderaan het talud volgt u het fietspad naar rechts

16. Ongeveer 1 km na het viaduct komt u op de Wederiklaan (winkelcentrum Penningkruid). U slaat rechtsaf en op de eerstvolgende kruising linksaf (Kalmoessingel)

17. U passeert de Europa-Allee via een rotonde, ga hier rechtdoor de Broederbroeksweg in (fietspad)

18. Aan het einde hiervan gaat u (bij de kinderboerderij) rechtsaf en vervolgens de eerste weg links, het bruggetje over, de Broederweg in. U blijft deze weg volgen, onder de Broederpoort door en ook bij de brug over de Burgel (de gracht) gaat u rechtdoor, de Broederstraat in

19. Op een pleintje (Botermarkt) maakt de Broederstraat een scherpe bocht naar links, volg deze en sla de tweede weg (Gasthuisstraat) rechts

20. Bij de eerstvolgende kruising wandelt u linksaf de Oudestraat in (hier geldt een fietsverbod tijdens winkelopeningstijden) en komt u na korte tijd bij het GroenLinkshuis aan de Oudestraat 151 terug

Scherenwelle: IJssel richting Zalk (foto: Niels Jeurink)

Zalkerveer bij 's-Heerenbroek (foto: Wikimedia Commons)

D's-Heerenbroek, met het theehuis aan de dijk. Waar het op een zomerdag genoeglijk thee (of koffie) drinken is. De huisgemaakte appeltaart is er niet te versmaden.

EZalkerveer, een belevenis op zich. Het veer vaart overdag van april t/m oktober, op afroep. Voor een klein bedrag vaart u met uw fiets over naar het Zalkerbos.

FZalkerbos, een van de meest bijzondere 'hardhoutoibossen' (bossen in de uiterwaarden) van Nederland. In het vroege voorjaar bloeien hier de blauwe druifjes. Maar ook later in het jaar is hier van alles te zien. Als er een boot langs vaart, let dan goed op, ze lijken door de grote rivierbocht hier bijna om u heen te varen.

GZalk, een van de mooie dorpen in de gemeente Kampen. De oude romaanse toren van de Sint Nicolaaskerk stamt al uit 1220. Zalk werd in de wereld bekend door Klazien, maar ook de bekende vogelaar Nico de Haan groeide hier op. Ook in Zalk kunt u wat eten of drinken, bij restaurant de Oase.

Zwartendijk:
De Roskam, boerderij met leilinden (foto: Niels Jeurink)

HDe Hank van de Zande. Een 'hank' is de streeknaam voor een strang of oude rivierarm. In de Zande liggen er enkele woonschepen.

IDe Hogeweg. U rijdt door Kamperveen en langs de diverse kolken langs de Hogeweg. Die kolken ontstonden ooit door dijkdoorbraken. De dijk werd gerepareerd door 'm om de kolken nieuw aan te leggen. Vandaar de talrijke bochten. Op één van de kolken broeden in de voorzomer de mooie zwarte sterns.

JDe Zwartendijk. Via de buurtschap de Roskam en de nieuwe Nieuwendijksbrug over het Reevediep komt u op de Zwartendijk. Ooit was dit de dijk die Kampen beschermde tegen de grillen van de

Verland wiel langs de Zwartendijk (foto: Niels Jeurink)

Zuiderzee. Ook hier diverse fraaie kolken, die recent allemaal zijn opgeknapt.

KVia het Groene Hart keert u langs de kinderboerderij weer terug naar het centrum van Kampen.

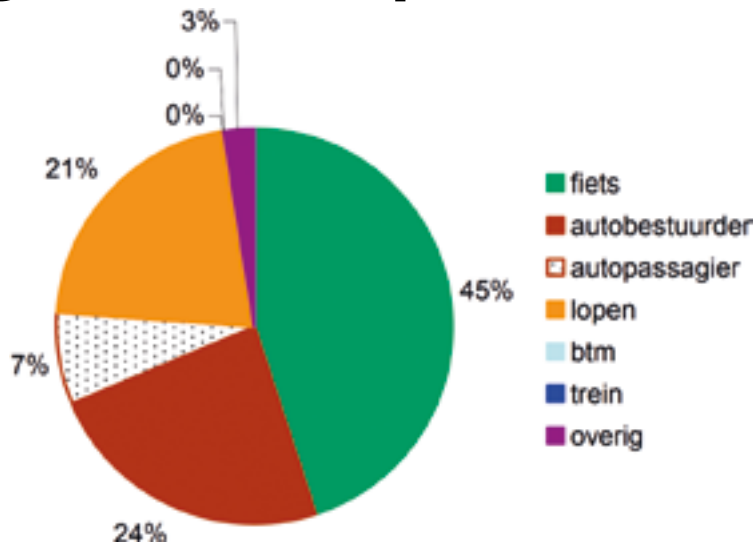
ONDERZOEK: IN KAMPEN WINT DE FIETS!

Er wordt enorm veel gefietst in Kampen

uit Rapportage Fietsbalans 2009, Kampen

In Kampen wordt heel veel gefietst! Vergeleken met andere gemeenten is het fietsgebruik in Kampen heel hoog. Maar liefst vier à vijf van de tien Kampenaren pakken de fiets voor afstanden tot 7,5 km. Dit is flink meer dan in andere kleine gemeenten, waar slechts 35% fietst.

De fiets is het meest gebruikte vervoermiddel voor verplaatsingen binnen de gemeente. Zoals hiernaast blijkt, is het auto-aandeel bij verplaatsingen tot 7,5 km maar 31% en dus kleiner dan het fietsaandeel. Ook opvallend is dat het openbaar vervoer bij verplaatsingen binnen de gemeente geen aandeel heeft. Beter openbaar vervoer in Kampen biedt perspectief om het autogebruik nog verder terug te dringen.

COLUMN

door **Hanjo Ijkhout**

Hokjesgeest

Een column voor GroenLinks. Tjonge, wat moet dat worden. Iedereen weet dat groen me na aan het hart ligt en links ben ik ook wel. Politiek heeft mijn interesse ook, dus dat moet een makkie zijn. Maar na nagedacht te hebben, besef ik dat er toch wel enige haken en ogen aan zitten. Ik hou niet zo van de hokjesgeest, meer van bruggen bouwen.

Er zijn tal van initiatieven in Kampen die me echt aan het hart gaan. Het 'Bolwerk', de oude glasfabriek, het plan Groene Buren en natuurlijk het stadspark. Wat mooi dat niet alleen de 'politiek' maar ook de burger hier echt over nadenkt. Niet tegenover elkaar staan en de eigen belangen behartigen, maar hoe kunnen we het hier in Kampen verantwoord mooier maken.

En dan kom ik natuurlijk bij het stadspark. Iedereen weet zo langzamerhand dat we initiatieven ontplooiën om een voedselbos te realiseren. Natuurlijk moeten we er nog veel over praten, maar als we groen licht krijgen, kunnen we zo beginnen. Eerlijk gezegd duurt het me al te lang. Dus beginnen we met boomplantdag alvast met één boom op de natuurspeelplaats. Gepland door.... jawel Edwin Burgman. Een mooie goudreinet of iets anders. De generaties die na ons komen moeten merken dat we wilden werken aan een mooiere wereld en zo goed als we konden leefbaarheid scheppen.

Iedereen in hun eigen waarde laten, ook al zijn we het niet altijd eens. Soms merk je, ook bij mij, dat je alleen je eigen idealen nastreeft. Ik heb thuis al straf: het woord voedselbos mag nog maar één keer per dag genoemd worden. Maar kijk eens om je heen, met mooie woorden 'out of the box' denken. Een ex-collega van mijn vrouw was vorige week bij ons. Zij werkt nu voor Artsen zonder Grenzen. Zij vertelde dat sommige mensen grote idealen hadden en uitgezonden werden. Gitaar mee, ze dachten bij een kampvuur te gaan zitten. Niet realistisch dus.

Dus we moeten wel bij de werkelijkheid blijven. Zijn boeren, die niet biologisch, dynamisch of vegetarisch zijn zoveel slechter? Het lijkt me van niet. Ja, er komen excessen in de pers. Maar de meeste boeren, en ik ken er veel, denken heus na over hun bedrijf en hoe ze zo duurzaam mogelijk kunnen boeren. En goed zijn voor hun vee. Maar ze hoeven geen etiketje.

40 jaar geleden zei mijn schoonvader, een oude boer, over gif in de grond: 'Dat kwam in mijn tijd niet voor'. Waarop mijn zwager antwoordde: 'Nee va (Salland hé), maar welke generatie heeft het in de grond gestopt?' Dus ook toen al was er discussie.

Laten we met zijn allen een leefbaar klimaat proberen te scheppen, groen en sociaal. O ja en voordat ik het vergeet. Jullie weten natuurlijk wat jullie moeten stemmen hé!

HET BEGINT MET VERTROUWEN

door Nieke Jansen

GroenLinks heeft vertrouwen in de inwoners van onze gemeente. We vinden het van groot belang dat mensen in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij grote en klein(er)e veranderingen.

Wij willen ‘beginspraak’: inspraak vanaf het begin. Dit zorgt voor betere plannen, daar zij we van overtuigd. En het zorgt voor plannen die gedragen worden door de mensen die zich er betrokken bij voelen. Dat voorkomt een heleboel gedoe, weerstand en dure procedures achteraf. Beginspraak geven is ook invloed weggeven. Veel politici vinden dat lastig, blijkt. Dat is raar, want als

politicus ben je allereerst volksvertegenwoordiger. Dan ligt het toch voor de hand om mensen meer stem te geven en daar vaker naar te luisteren dan één keer per jaar in het stemhokje? Wij zeggen: geef mensen vaker recht van spreken en meer invloed.

Beginspraak begint met vertrouwen in mensen. Wij zijn heus niet naïef. We zien ook wel dat sommige mensen alleen maar hun eigen belangen dienen. Dat mag zo zijn, intussen zien we in Kampen vooral veel mensen die hun hart op de goede plek hebben en oog hebben voor heel veel meer dan dat eigenbelang. Naar al die mensen willen wij goed

luisteren. En we vinden dat het college en de gemeenteraad dat ook veel meer moeten gaan doen.

Gemakkelijk praten, zou je denken, als je zelf niet aan het roer staat. Geef ons de kans maar om dat roer te pakken, dan gaan we het doen. En dat is niet helemaal nieuw voor ons. In 2011-2012 maakten we met een groep omwonenden en betrokkenen en prachtig plan voor het gebied aan de Bovenhavenstraat. Veel mensen deden mee, dus waren er veel ideeën en die lagen niet zomaar op één lijn. Wordt het groen gebied of bouwen we veel woningen? Is een hotel iets of liever ambachtelijke bedrijvigheid? Kan de weg ook anders en hoe gebruiken we de ligging aan het water? Als je het goed organiseert, ontstaan er vanzelf plannen die kansrijk kunnen worden. Het resultaat was echt anders en beter dan we zelf

hadden kunnen verzinnen. Gekscherend zeggen we het wel eens: al sloopplannen voor de Bovenhaven? Allemaal chagrijn over dit mooie plan.

Wie beginspraak wil, moet niet bang zijn. In 2017 organiseerde GroenLinks beginspraak over ons eigen programma. Drie avonden in Paatje over Sociaal, Groen en (H)eerlijk. Drie keer zeven tafels waar tientallen mensen meedachten en meeschreven aan ons programma. Waren dat allemaal leden? Nee, in de verste verte niet. Ze kwamen omdat ze mee wilden denken over een mooier Kampen. En omdat ze erop rekenden dat wij zorgvuldig zouden luisteren. Dat hebben we gedaan. Want als je verandering wilt, moet je zelf ook anders gaan doen. De inbreng van al die mensen staat in ons programma. Burgerparticipatie werkt, dus waar wachten we op?

Eigenwijs GroenLinks

door Nieke Jansen

In de raad van 22 februari stemde de gemeenteraad unaniem in met het gewijzigde raadsvoorstel voor Bolwerk Buitenwacht. Belangrijk onderdeel van het voorstel: 300 parkeerplaatsen, met de mogelijkheid om er nog eens 30 bij te maken als dat na onderzoek nodig blijkt. De hele raad stemde in. Ook GroenLinks ging akkoord, om de gebiedsontwikkeling niet onnodig te vertragen. Liever wilden wij beginnen met de bestaande 240 parkeerplaatsen die ook in het plan van omwonenden en Vrienden stonden. Pas als onderzoek aantoont dat het er meer moeten zijn, zouden het 300 kunnen worden. Daarin stonden we alleen.

GroenLinks kreeg flinke verwijten: eigenwijs, en geen respect voor het moeizaam bereikte compromis tussen ondernemers en omwonenden. Die verwijten kwamen nota bene van de partijen die in juli 2017 zonder enige schaamte het prachtige plan van de omwonenden afschoten om in zee te gaan met het plan van enkele ondernemers die veel meer parkeerplaatsen wilden.

Niels Jeurink: “Ik vind het bijna schaamteloos om het compromis te presenteren als het beste dat omwonenden zich kunnen wensen. Zij leveren nu fors in. Bovendien leggen we parkeerplaatsen aan die straks overbodig kunnen blijken. Over het compromis wordt gemakkelijk gezegd dat dit de wens is van de omwonenden. Zo is het niet. Zij accepteren 300 parkeerplaatsen, gaven ze aan, en hopen dat het straks blijft bij 260 of 270.”

GroenLinks hoopt dat de kwaliteit van het gebied rond Bolwerk Buitenwacht nu snel verbetert. “Allereerst moet de wateroverlast snel verleden tijd worden. En het parkeeronderzoek moet nog gedaan worden. We hebben goed geluisterd naar omwonenden en blijven er op letten dat hier geen onnodige parkeerplaatsen worden aangelegd. Wat dat betreft zijn wij met plezier eigenwijs.”

“Maar natuurlijk informeren wij de inwoners”.

door Eric Oude Engberink

...dit zei de wethouder nadat een bewoner insprak in een commissie. Het typeert precies hoe de gemeente nog te vaak werkt. Plannen voor de gemeente Kampen gaan vaak dezelfde route. De politiek wil iets. Een parkeergarage, beter armoedebeleid, een evenement, een woonwijk. Ambtenaren gaan aan de slag en na verloop van tijd is er een plan. Dat wordt besproken in een commissie en daarna in de gemeenteraad. Plan klaar, informeren maar en aan de slag. Oh, nee, zo snel gaat het niet. Want net voordat de raad beslist neemt, komen inwoners hun zegje doen. Zij willen meer groen en minder parkeerplaatsen. Ze weten wat armoede is en hoe je dat écht aanpakt. Inwoners vinden er

iets van. Heel vaak zijn zij goed op de hoogte. Ze wonen er. Ze hebben de ervaring. En zij hebben er straks het meest mee te maken. Toch staan inwoners heel vaak buitenspel.

GroenLinks wil het anders Actieve inwoners willen niet dat de overheid alles voor hen regelt en oplost. Ze willen een overheid die met hen meedenkt. Nieuwe samenwerking tussen burgers en overheid levert een completer beeld en betere besluiten. Een paar voorbeelden? Afvalinzameling is in de binnenstad anders dan in Wilsom. Arme mensen moeten meedoen? Meer dan de helft werkt zich een slag in het rond met slecht betaalde kleine contracten. Verkeerscirculatie? Bewoners kennen de knelpunten. Meer parkeerplaatsen bij Bolwerk Buitenwacht? Omwonenden zien de lege plekken. Het kan anders in Kampen: meer rol en zeggenschap aan inwoners.

OP HOOP VAN ZEGEN

door Nieke Jansen

“Komt het goed zo?”, vroeg iemand me. “Dat hoop ik wel” reageerde ik. Hij keek me aan vanuit een ooghoek. “Op Hoop van Zegen... Weet je wat er gebeurde met dat schip? Het verging met man en muis...”

Een trainer zei het 35 jaar geleden en ik herinner het me alsof het gisteren was. Hij wilde dat ik zeker was. Ik hechtte eraan om kansen te zien dat het goed zou komen.

Het korte gesprek schiet me met regelmaat te binnen. In

mijn politieke werk begin ik vaak aan projecten waarvan ik nog niet weet waar ze precies uitkomen. In mijn andere werk ook, overigens. Doe ik dan maar wat? Nee, mijn richtingsgevoel is best precies: ik wil socialer en eerlijker, voor mensen en voor de aarde. Maar ik weet niet precies waar ik uitkom. Dat is niet erg, want ik houd het best vol ‘op hoop van zegen’. En elke stap in de goede richting is er wel mooi weer één erbij.

Die stappen zetten we soms

in de raad, maar heel vaak ergens anders. Ik wil er eentje delen. Een sterk staaltje burgerinitiatief.

te gast bij Eetze

In februari waren we met veel mensen te gast bij Eetze rondom het thema armoede. Er waren mensen die zelf een laag inkomen hebben en vertegenwoordigers van maatschappelijke initiatieven zoals Eetze, de Weggeefschuur, de Eetkamer en Present. Professionals deden mee en politici uit alle negen Kamper partijen.

We aten samen en praatten in alle openheid door

over armoede, schulden, hinderlijke bureaucratie, hulp die wel werkt. Aan het eind van de avond was er een lijst met dingen die nu moeten stoppen, een stapel tips om de hulp direct beter te regelen en een paar dromen voor wat verder weg.

aan de slag in de raad

Met al die ideeën gaan we samen verder. Een afspraak voor een vervolg is al gemaakt. Alle inbreng wordt samengevoegd en in het voorjaar naar de gemeenteraad gebracht. De nieuwe raad kan daar dan direct mee aan de slag. En ja, dat moet goedkomen, want we

COLUMN

door **René de Ruiter**

Participatie

Participatie kan de kwaliteit van en het draagvlak voor het gemeentelijk beleid vergroten maar kan niet zomaar “lukraak” worden toegepast. Het vraagt om een zorgvuldige inventarisatie vooraf. Betrokkenheid (en bereidheid) van de deelnemers, representativiteit van de doelgroep en duidelijkheid over waar men wel of niet over kan meepraten.

Een grote valkuil zoals ik die heb ervaren is het vooraf bepalen wanneer iets op de raadsagenda komt. En daaraan willen vasthouden. Aan het begin van een proces worden de deelnemers intensief betrokken maar tegen het einde van het proces pakt ‘de gemeente’ intern even snel door om de deadline te halen. Als je deelnemers vraagt wat zij echt belangrijk vinden bij een onderwerp neem dan ook de tijd om daar voldoende aandacht aan te schenken. Schuiven in de raadsagenda moet een vanzelfsprekende optie zijn als daarmee de beoogde kwaliteit en draagvlak behaald kunnen worden.

In 2015 bepaalde de raad het ambitieniveau, ‘meebeslissen’. Maar dit betekende ook loslaten: participanten, ambtenaren en het college daadwerkelijk die blijk van vertrouwen geven.

En toch zag je bij bijvoorbeeld het Verkeerscirculatieplan en de gebiedsontwikkeling Bolwerk Buitenwacht, zodra het even stroef ging, raad en college in de oude bestuursstijl terug schieten. Er werd weer politiek van gemaakt. Daar mag de nieuwe raad wel meer aandacht voor hebben.

waren er allemaal bij toen we die afspraak maakten.

In 2017 besloot de raad over het nieuwe armoedebeleid. De opbrengst van Eetze gaat vast leiden tot een veel beter plan in 2018. Met die hoop ga ik de nieuwe raad in. En ik ga m’n gloeiende best doen om elke kans te pakken die er ligt. Want het kan anders. Het kan beter. Socialer een eerlijker.

ALLEMAAL GELIJK. TOCH?

Tot tranen geroerd door een filmpje

door Marijke Drost - de Boer

Soms toch jammer dat je geen bewegend beeld kan plaatsen in een krant. Tranen doen het goed schijnt. En laat ik nu net tot tranen geroerd zijn. Door een reclamefilmpje nota bene! Ik zie mezelf zitten grommen, maar het is zo ontzettend raak.

Wie denkt er niet dat levens niet meer van elkaar kunnen verschillen dan dat van een bankdirecteur en een schilder? Of van een profvoetballer en een kassameisje. Wij weten alleen niet dat zij misschien allebei slachtoffer waren van pestgedrag op school. En dat dit hen een trauma heeft gegeven dat hun leven tekent. Of dat zij allebei ook mantelzorger zijn voor hun zieke vader of moeder en dat dat alle vrije tijd en sociale contacten kost.

meer dan je denkt

Dat is zo ongeveer de strekking van het filmpje. Het mooie eraan vind ik, dat al die mensen meer worden dan alleen een bankdirecteur, een sporter of een kassameisje. Voor allemaal heeft hun leven mooie en minder mooie kanten en ervaringen. En al die levens kleuren een samenleving en maken haar tot wat die is. Het zijn allemaal schakels die er toe doen. Vaak weten we dat wel, maar het is toch goed om er af en toe met de neus op gedrukt te worden. Iedereen is ook een moeder, een buurman, een zus, een vrijwilliger, een luisterend oor, oftewel meer dan alleen een directeur, een badmeester of 'uitkeringstrekker'.

alsof ik er niet toe deed

Ik heb dat zelf ervaren toen ik twee jaar geleden in de WW

terecht kwam. Na de geboorte van mijn kinderen ben ik met mijn werk in Amsterdam gestopt om dichterbij huis te zijn. Het duurde even voor ik werk dichterbij vond. Ik had veel veel last van het gegeven dat ik 'alleen' maar moeder en partner was. Het voelde alsof mijn hele maatschappelijke waarde was weggevalen en ik er helemaal niet meer toe deed. Dat kon ik niet accepteren, maar een baan kan ik niet afdwingen.

Dus ging ik op zoek naar mijn meerwaarde. Uiteindelijk, je voelt hem al aankomen, is de

conclusie dat de meerwaarde hem niet zit in werk. Die zit toch echt diep van binnen. Wat ik beteken voor de omgeving om mij heen, hoe ik zorg voor mijzelf, mijn naaste en de wereld om mij heen.

een beter wereld maken

Dat is de kern geloof ik. Dan maakt het echt niet uit of je in de bijstand zit of dat je een bankdirecteur bent. Het gaat erom hoe je jouw situatie en jouw mogelijkheden gebruikt om van deze wereld een leefbare en een beetje een betere wereld te maken. Die opdracht hebben we allemaal.

Het recht om als mens gezien en behandeld te worden, hebben we dan ook. Allemaal.

recht om ten volle te leven

Met die gedachte wil ik mijn rol als raadslid graag vervullen. Dat iedereen hetzelfde recht heeft om hier zijn of haar leven ten volle te leven. Daarin moeten we elkaar vrijheid gunnen en geven. En soms ook een beetje ondersteunen. Laat Kampen leven!

Wil je weten wat mij aan het huilen maakte? Google maar op 'All that we share'.

'All that we share' van de Deense TV zender TV2 (foto: YouTube)

HOE TOEGANGELIJK IS KAMPEN NOU ECHT?

Een inclusief inkijkje...

door Annemarie Ponte

"Een inclusieve samenleving is een samenleving waar iedereen tot zijn recht kan komen. Het maakt niet uit welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Iedereen neemt op een gelijkwaardige manier deel aan de maatschappij."

Iedereen doet mee in een inclusieve of toegankelijke samenleving. De meeste mensen zeggen dan "dat dat toch logisch is", maar nee, dat is het zeker niet. Want het wil zeggen dat er niet wordt gediscrimineerd, dat bedrijven en winkels goed bereikbaar en toegankelijk zijn en dat ze aangepaste werkplekken hebben. En we weten allemaal dat dat nog lang niet geregeld is.

Ik heb een hersenbloeding gehad en kan daardoor mijn rechterhand en -voet maar

beperkt gebruiken. We gaan een dag op pad.

Eerst een boodschapje. Ik fiets op mijn driewielers naar de supermarkt en kapseis bijna op de veel te schuine oprit van de parkeerplaats. Ik parkeer mijn fiets voor het hek dat gebruikt wordt voor leveringen. Dat mag natuurlijk niet, maar het is de enige plek waar ik de stoep op kan. En tussen de "nieten" past mijn fiets niet. Maar gelukkig gaat het goed.

Daarna ga ik op de fiets naar mijn vrijwilligerswerk in de Voorstraat. Daar moet ik vooral uitkijken met de stoep, want die is verre van egaal en loopt heel erg schuin af naar de straat. Als ik wegga moet ik langs de brievenbus. Ik gooi de brief in de bus en rij door naar het einde van de stoep waar ik een afrit vermoed. Die blijkt er niet te zijn en ik stort mijn fiets

van de stoep, want draaien is geen optie.

En dan ga ik ook nog naar het gemeentehuis voor een raadsvergadering. Ik parkeer mijn fiets wederom waar dat eigenlijk niet mag, want tussen de "nieten" past hij nu eenmaal niet. Mijn jas ophangen aan een hangertje lukt niet, dan maar aan een toevallig aanwezig uitsteeksel. De koffie wordt gelukkig nagebracht, ik kan niet stok en koffie dragen. En dan blijkt het toilet achter een deur met superzwarte dranger te zitten. Zelfs naar het toilet gaan is dus hard werken.

En dat is dus maar een aspect van inclusie. Het zal nog jaren duren voor we dit allemaal geregeld hebben. Maar als we het geregeld hebben, weten we zeker dat de wereld een stukje mooier is geworden. Het is tijd voor verandering!

21 maart Referendum Sleepwet 1561

door Nieke Jansen

Geheime diensten mogen met deze 'Sleepwet' een digitaal sleepnet uitgooien en massaal informatie van gewone burgers aftappen. Verzamelde informatie kunnen ze ongelezen doorgeven aan buitenlandse geheime diensten. Er is hierdoor geen enkele controle op welke informatie bij een ander land terecht komt en wat hiermee gedaan wordt.

GroenLinks is tegen de Sleepwet omdat deze wet onschuldige mensen niet beschermt.

Vindt GroenLinks veiligheid onbelangrijk?

GroenLinks wil goed onderzoek door professionele en goed georganiseerde geheime diensten. Voldoende mensen en middelen om gericht op zoek te gaan naar informatie waar-mee aanslagen kunnen worden

voorkomen. Aanpassing aan het internettijdperk is nodig. Deze wet schaadt de vrije, Nederlandse samenleving waarin onschuldige mensen door de overheid met rust worden gelaten. Die vrijheid wil GroenLinks beschermen.

Wat wil GroenLinks wel?

GroenLinks wil een moderne wet die de geheime diensten ruimte biedt om informatie te achterhalen en tegelijk de vrijheid en de veiligheid van onschuldige burgers beschermt.

Maar ik heb niets te verbergen!

Iedereen heeft recht op privacy. Dat geeft ons vrijheid. Als je weet dat anderen jou volgen, je mails lezen of jouw medische dossiers bekijken, verandert jouw gedrag. Ook als je geen kwaad in de zin hebt. Het doel is: daders van terroristische aanslagen in beeld krijgen, als een speld in een hooiberg. Dat doe je niet door veel meer spelden verstoppen. Om daders te vinden moet je de hooiberg kleiner maken. Daarom: Nee tegen de sleepwet.

SPORTEN IS GEZOND EN BRENGT MENSEN SAMEN

Investeren in beweging en verbinding

door Edwin Burgman

Veel sportverenigingen dragen bij aan het geluk en de gezondheid van mensen. Sporten brengt mensen bij elkaar. Voor teamsporten ligt dat voor de hand, maar ook hardlopers zoeken elkaar graag op.

sporten stimuleren
Daarom wil GroenLinks sporten en sportverenigingen stimuleren. Geen bezuinigingen dus op sportverenigingen en sportfaciliteiten. En sporten moet voor iedereen financieel

bereikbaar zijn. Elk kind moet de kans hebben om te sporten bij een vereniging.

slim verduurzamen
Maar er kan meer. GroenLinks wil investeren in verenigingen door ze te helpen met duurzaamheid. Veel verenigingen zijn nu een groot deel van de contributie kwijt aan energielasten. Door het plaatsen van zonnepanelen op kantines en kleedkamers kan die rekening fors omlaag. Dat is goed voor de clubkas en goed voor het klimaat.

fiets- en wandelpaden
We investeren niet alleen in verenigingen. Voor hardlopers, skaters of wandelaars zijn andere investeringen nodig. Daarom maken wij ons sterk voor een goed netwerk van fiets- en wandelpaden. En daarom vroeg GroenLinks in december om haast te maken met een nieuwe skatebaan. We willen meer sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte. Want bewegen houdt ons gezond en verbindt mensen.

MEER GROENLINKS

Meer GroenLinks maakt de gemeente socialer

Economische zelfstandigheid is een recht. Daarom pakken wij armoede en schulden aan. We kiezen voor regelarme bijstand omdat we uitgaan van vertrouwen. Zo geven wij mensen de ruimte om zelf hun leven vorm te geven. Goed onderwijs én effectief armoedebelief zorgen ervoor dat de toekomst van kinderen niet bepaald wordt door hun afkomst of hun sociale omgeving. Wij zorgen voor goede zorg. Wie zorg nodig heeft, houdt zelf de regie. We werken wachtlijsten en stapeling van ziektekosten weg door het geld voor zorg daadwerkelijk te besteden aan zorg. Het gaat om mensen, niet om cijfers.

Meer GroenLinks maakt de gemeente groener

Wij verdelen de ruimte eerlijk. We bouwen de woningen die hier écht nodig zijn: meer sociale huur, meer woningen voor starters, middeninkomens en speciale doelgroepen. Wij bouwen niet in het groene buitengebied, want dat is volstrekt onnodig. Veel extra groen maakt wijken mooier en gezonder. Als lucht, water en bodem schoon zijn, woon je hier fijner. Daarom gaan we steeds meer duurzame energie gebruiken en maken we woningen en gebouwen energiezuiniger. We geven fietsers en voetgangers voorrang. En, wel zo eerlijk, de vervuiler betaalt.

Meer GroenLinks maakt de gemeente eerlijker

Onze gemeente is van iedereen. Wij delen de kansen eerlijk. Kampen wordt een inclusieve en toegankelijke gemeente: iedereen telt en iedereen doet mee. Kampen is op z'n mooist als de stad zeven dagen per week levendig is. Meer kunst en creativiteit, zorg voor cultureel erfgoed en onze natuurlijke omgeving, een stad waar je graag bent. Veel mensen storen zich aan gedoe, zogenaamde afspraken en onbeantwoorde vragen over panden, gronden en oplopende rekeningen. En er is ergernis omdat niet goed genoeg of veel te laat naar inwoners wordt geluisterd. Tijd voor verandering, zeggen wij. Politiek moet eerlijk en betrouwbaar zijn.

**Meer GroenLinks. De tijd is er rijp voor.
Een socialer, groener en eerlijker Kampen: GroenLinks**

COLUMN

door **Jan Beek**

Sportstad Kampen

In een café in Kampen was ik onlangs een toevallige getuige van een gesprek tussen twee heren, die supporter zijn van twee verschillende voetbalclubs. De ene heer bleek zijn leven lang voor Go Ahead te zijn, de ander wist zeker dat in zijn aderen oprecht het DOS Kampen-bloed stroomde. Het had iets te maken met Poelenten (DOS) en Cocksianen (Go Ahead), die elkaar blijkbaar niet lagen. De strekking van het verhaal zal ik u verder besparen. Feit is dat er sprake is van een gezonde rivaliteit.

Nu is het natuurlijk vooral bij voetbal zo dat rivaliteit soms door kan slaan in onvriendelijkheden. Gelukkig blijkt dat in Kampen mee te vallen. Ik vroeg me af hoe dat met andere sporten zit, bijvoorbeeld of de biljarters van Reijersdam en K.B.O. hun biljartkeus ook weleens tegen elkaar gebruiken in plaats van een mooie driebander te scoren? Vast niet, Blauw Wit en KV DOS gaan elkaar ook nooit te lijf als de twee teams tegen elkaar korfballen.

In het buitengebied zou het er zomaar heet aan toe kunnen gaan, zoals bij Wilsum en Zalk. Als ze tegen elkaar voetballen, is het totaal uitverkocht. Toch blijft het gezellig met een gezonde rivaliteit. 'Geef het volk brood en spelen', zeiden de oude Romeinen al. Er wordt gespeeld in Kampen dat het een lieve lust is. Er zijn veel verenigingen; iedere sport is er zo ongeveer vertegenwoordigd.

Is de Kampenaar zo sportief? Zeker wel. Dat er zoveel aan sport gedaan wordt is echt prachtig, dat het ook zoveel mensen met elkaar verbindt, is helemaal mooi. De gemeente Kampen kent veel sportvelden en de nodige clubgebouwen. Daar moet zeker niet op bezuinigd worden, ennaal helemaal niet op sport voor kinderen, jongere en mensen die niet bijna vanzelf wel gaan sporten.

Sport verbindt mensen. Tijdens het sporten kom je mensen tegen die je anders niet tegen zou komen, uit alle wijken, van alle leeftijden, zeer divers opgeleid en van verschillende levensbeschouwingen. Door te sporten leren volwassenen en kinderen om te verliezen, te incasseren, door te zetten en te winnen. En sporten, ook belangrijk, is gezond voor jong en oud.

En die onderlinge rivaliteit? Die hoort erbij. Laten we hopen dat er nog heel lang rivaliserende sportclubs blijven bestaan in Kampen.

Jan Beek
(foto: The Whiskyphotographer)

Ook bij GroenLinks vind je rasechte ondernemers. En uiteraard nog duurzaam ook. Zoals Jan Beek, nummer 7 op de lijst.

Jan zit in de drank. Dat wil zeggen hij produceert, importeert, geeft proeverijen en adviezen. Ook schrijft hij regelmatig stukken in verschillende bladen en kranten. En hij geeft les aan de belangrijkste opleiding op

MINDER CONSUMEREN? KIES PUUR EN BETER!

Interview met de nieuwste groene Kamper ondernemer

door Diana de Groot

het gebied van gedistilleerde drank, de Liquoristenopleiding van de Wijnacademie. Hier geeft hij onder andere het vak 'organoleptiek' - een duur woord voor ruiken en proeven. Tijdens het examen moeten zijn cursisten minimaal acht dranken blind kunnen herkennen, anders worden ze geen Liquorist.

Al jong neemt hij dienst bij de marine, en gaat later in transport en logistiek. Jan: "In 1995 besloot ik de transportwereld vaarwel te zeggen en startte ik mijn eigen bedrijf in de logistieke dienstverlening."

Nadat zijn bedrijf 9 jaar later verkocht is, besluit hij van zijn hobby zijn werk te maken. Jan: "Ik was al jong een liefhebber van kwaliteitsbier en whisky, deze wereld sprak me al snel erg aan. Ik bracht onder andere bezoeken aan Schotland en bouwde aan mijn eigen collectie. Ik liep al een paar jaar rond met het idee om een whisky-café te beginnen, daarom ben ik toen ook in de horeca gaan werken om te kijken of dat iets voor me was. Maar het liep anders, op een gegeven ogenblik kwam ik in aanraking met de firma van Wees, groothandel en importeur van kwaliteits

gedistilleerd. Ik besloot voor dit bedrijf aan de slag te gaan en ben hier 12 jaar lang verantwoordelijk geweest voor de commerciële kant. Dankzij mijn werk leerde ik de beste producenten van drank kennen, in binnen- en buitenland."

Inmiddels is het tijd voor "Beek", zijn eigen merk. Jan: "Een droom komt uit. Ik produceer mijn eigen drank, op eigen recept, bij een gerenommeerde distilleerderij in het zuiden des lands, het feit dat ik daar mijn eigen drank mag maken is echt een gunst. Inmiddels maak ik een zestale dranken zelf, andere ga ik per vat kopen van een aantal heel goede distilleerderijen uit de hele wereld. Dan moet je denken aan cognac, whisky, rum, en dergelijke. Alles bottel ik onder mijn eigen label, Beek. Het merk is nog piepjong, het komt pas eind maart 2018 op de markt."

Duurzaam ondernemen is voor Jan vanzelfsprekend: "In mijn vorige werkkring hebben we zonnepanelen op het dak van het bedrijf gelegd en stapten we al vroeg over op ledverlichting. Met mijn eigen merk zorg ik ervoor dat er geen toevoegingen in mijn drank zitten, het moet puur natuur zijn. De dranken die ik zelf produceer zijn zoveel mogelijk van biologisch geteelde granen van de eigen landerijen van de distilleerderij. Ik heb er ook voor gekozen geen luxe dozen om mijn flessen te doen, die gooien mensen vrijwel altijd direct weg. Mijn belangrijkste motto is 'drink minder, drink beter', daarmee bedoel ik dat je beter op je gemak kan genieten van één goed glas dan er diverse nuttigheden van mindere kwaliteit."

Jan realiseert zich goed dat hij geen doorsnee ondernemer is. Wel is en blijft hij alert op innovatie en vernieuwing die de duurzaamheid bevordert en volgt dan ook alle ontwikkelingen. Jan Beek is als ondernemer nieuwsgierig naar hoe andere Kamper ondernemers vernieuwingen doorvoeren en toepassen. Oftewel: wat verstaan zij onder duurzaam ondernemen?

HOE GROEN IS ONDERNEMEND KAMPEN?

Een duurzame ondernemer op zoek naar groene collega's

door Jan Beek

Soms denk je als ondernemer weleens dat je de enige bent die een poging doet om duurzaam te ondernemen. Als je met andere ondernemers spreekt gaat het zelden over een wel of niet duurzame bedrijfsvoering. Nieuwsgierig als ik ben, besluit ik mijn fiets te pakken en eens een rondje te fietsen langs een aantal bedrijven met de vraag: onderneemt u eigenlijk wel duurzaam?

duurzaam bouwen

We beginnen dicht bij huis, bij Studio Infinitief. Architect Mara Breunese is druk bezig met het Groene Buren project, een stuk van een stadswijk waar een aantal mensen zelf invult hoe ze willen gaan wonen. "Zie het als een erf", vertelt Mara: rondom komen verschillende soorten huizen in verschillende maten. Er zijn gemeenschappelijke voorzieningen als bijvoorbeeld een gezamenlijke moestuin, een gereedschapsschuur, een ontmoetingsruimte en misschien meer. Het is zeker geen commune, het is gewoon een wijk waar mensen veel meer samenwerken en tot op zekere hoogte samen leven. Maar ook allemaal hun eigen ruimte hebben. Uiteraard is de wijk zeer duurzaam, de huizen worden zoveel mogelijk gebouwd van materialen die recyclebaar zijn, elektriciteit wekt men zelf op en gas zal je nergens meer vinden." Een ander project van Mara is de geWoonboot. Elf jaar geleden maakte ze er al één die

volledig zelfvoorzienend was en eigen stroom en warmte opwekte en water zuiverde. Nu moeten er woonboten komen die daarnaast liefst geen enkele impact meer hebben op het milieu en op hun leefomgeving. Deze boten worden circulair. Vrijwel alle materialen zijn afbreekbaar of te hergebruiken. Het water wordt uit de natuur gehaald en geheel schoon weer teruggegeven. Echt heel veel duurzamer kom je voorlopig niet tegen. Ik pak mijn fiets en ga richting Oudestraat.

energie besparen

In de eerste de beste winkel staat een dame mij te woord. Ze weet dat de eigenaar iets zuinigs met de verlichting gedaan had en in een hybride auto reed, verder had ze geen idee. In een winkel verderop hoorde ik dat ze led verlichting hebben. Dat is toch echt een besparing. Na een aantal winkels binnengelopen te zijn, is mij duidelijk dat eigenlijk iedereen er wel een beetje mee bezig is, maar dat duurzaamheid niet echt bovenaan op het lijstje van de gemiddelde winkelier staat. Heel veel verder dan energiebesparing en afvalscheiding komt de gemiddelde winkel nog niet. Uiteraard moeten deze winkels er wel zijn. Waarschijnlijk zoek ik gewoon niet goed genoeg.

zonnepanelen

Ik fiets het centrum uit en kom op het industrieterrein. Ik zag daar eens een groot

bedrijfspannd met heel veel zonnepanelen op het dak. Helaas is de verantwoordelijke niet aanwezig. De dame bij de balie weet mij wel te melden dat ze naast de panelen ook veel andere besparende maatregelen genomen hadden. Ook met hun inkoop kijken ze altijd of de materialen wel te recyclen zijn.

water hergebruiken

Verderop bij een wasstraat voor auto's krijg ik te horen dat ze het water steeds weer hergebruiken en wel degelijk met het milieu bezig zijn. De tendens die inmiddels wel opvalt, is dat bijna iedereen wel bezig is met zuinige verlichting. Ik besluit om een bedrijf te zoeken die dergelijke verlichting verkoopt en installeert.

ledverlichting

Ik zoek via mijn mobiel een dergelijk bedrijf dat op mijn route ligt en kom uit bij Lichttotaal. Daar heb ik een leuk gesprek met eigenaar Marcel Visser. Hij vertelt me dat energiebesparing voor veel ondernemers inderdaad een belangrijke zaak is. Zijn bedrijf gaat zelfs een stap verder. De verlichting die hij inkoop, is duurzaam geproduceerd. Alles is te recyclen en ook nog zo zuinig mogelijk. Als hij een project heeft waar zijn bedrijf de regie over voert, dan zorgt Marcel ervoor dat alle de materialen die hij vervangt, gescheiden ingeleverd worden. Ook wijst hij zijn klanten tijdens het

eerste gesprek op het belang van duurzaamheid. In de nabije toekomst hoopt Marcel zo snel mogelijk circulair gebouwde armaturen te kunnen gaan leveren. Op dit moment zijn die er nog niet. Hij is hierover wel met zijn leveranciers in gesprek. Voor Marcel is het belangrijk dat zowel zijn leveranciers als zijn afnemers zich bewust zijn van het nut van duurzaam ondernemen.

Blijf stap ik weer op de fiets en ging richting de Stadsbrug.

biologisch en lokaal

Op Kampereiland zit namelijk Erf 1, een biologische boerderij, waar ik wel eens zuivelproducten van koop. Gelukkig heeft mede-eigenaar Klaas Jan Bruins tijd voor een gesprek. Hij is de vijfde generatie die boert op de oudste boerderij van Kampereiland. Toen in de 15e eeuw een aantal eilandjes in het deltagebied van de IJssel aan elkaar smolten, ontstond er in 1432 het eerste erf. Dit is de plek waar nu de boerderij staat, vandaar de naam Erf 1. Opgeleid als werktuigbouwkundige is Klaas Jan teruggekomen naar de ouderlijke boerderij en heeft daar zijn plek gevonden. Zijn doel was om onderdeel van de natuur te zijn en zo zelfvoorzienend mogelijk landbouw te bedrijven. Van eigen melk ging hij zuivel produceren en zo ontstond er een biologisch bedrijf in zuivel en kaas. En wat voor kaas! Ik geef onmiddellijk toe

dat de smaak mijn stoutste verwachtingen overtreft. De terp en de Hanze Kogge kaas kan ik u van harte aanbevelen. Ik vraag Klaas Jan waarom hij het zichzelf zo moeilijk maakt. Je bent tenslotte aan allerlei regels gebonden als je biologisch gecertificeerd bent. Klaas Jan: "Ik wil van de bodem af tot in de winkel zo duurzaam mogelijk zijn. Daarnaast wil ik absoluut geen toevoegingen gebruiken. Ik wil puur natuur produceren en met zo weinig mogelijk input de hoogste waarde brengen. Bij alles wat ik hier doe moet ik blijven opletten. Ik moet blijven schakelen om de balans tussen de natuur en mijn producten te bewaren" Het doet Klaas Jan dan ook goed dat rond de boerderij het natuurlijke leven, de biodiversiteit toeneemt. Er zijn meer insecten, vlinders en kevers. Dieren zoals de steenmarter en de ooievaar zie je ook steeds vaker op het land naast de boerderij.

groener dan ik dacht

Op weg terug naar huis heb ik veel om over na te denken. Ze zijn er wel degelijk: duurzame ondernemers die zeer bewust bezig zijn met het milieu en hun bedrijf. Ik wil hier zeker niet spreken van een gedegen onderzoek. Het is gewoon een fietstocht langs een paar collega ondernemers. Toch merk ik dat ik een glimlach om mijn mond heb als ik Kampen weer binnenrijdt. Ik ben gelukkig niet de enige die kwaliteit met duurzaamheid combineert.

MAAK KENNIS MET GROENLINKSERS

De kandidatenlijst van GroenLinks Kampen

GroenLinks bouwt aan een betrokken samenleving waarin iedereen waardering en kansen krijgt. De onzekerheid waar veel mensen nu in leven, pakt GroenLinks daarom hard aan. Het kan wel: voor iedereen een fijne woning, betaalbare zorg, een goed inkomen en een schone leefomgeving. Het is tijd voor verandering.

Daarvoor heb je een goed team nodig. Nieke Jansen is er trots op dat het gelukt is om een mooie kieslijst samen te stellen!

- 1

NIEKE JANSEN
- 2

NIELS JEURINK
- 3

EDWIN BURGMAN
- 4

MARIJKE DROST - DE BOER
- 5

RENÉE BOUWMAN
- 6

INGRID JANSEN
- 7

JAN BEEK
- 8

ERIC OUDE ENGBERINK
- 9

ANNEMARIE PONTE
- 10

BART ZEVEN
- 11

KARIN BOSGA
- 12

TINI DOORENWEERD
- 13

JESPER AARTSEN
- 14

ELVIERA WEELINK
- 15

MARA BREUNESSE
- 16

NANDA RAVE
- 17

BETTA VAN TRIEST
- 18

ELLEN SCHWANTJE
- 19

ILJA ALBERTS
- 20

KRIS KOOPS
- 21

DIANA DE GROOT
- 22

RUDI LAST
- 23

MARGARETH WEIJLAND
- 24

CORRIE VAN DER LEEDEN
- 25

BART GIJSBERTSEN SR.
- 26

TOOS LODDER
- 27

MARCEL VISSER
- 28

ANGELIQUE EIJSBERG
- 29

ADA KOELEWIJN
- 30

INE NAGELMAEKER

“GroenLinks heeft met de inzet op sociaal, groen en (h)eerlijk, de afgelopen jaren een groot aantal zeer enthousiaste leden aan zich weten te binden. Stuk voor stuk mensen met talent en kwaliteit die echt voor

Kampen gaan. Niet eerder was de kieslijst zo sterk en omvangrijk. De achterban van GroenLinks is groot en groeit nog steeds. Ook in Kampen.”

Met dertig kandidaten doet

GroenLinks Kampen mee aan de verkiezingen voor de gemeenteraad. Lijsttrekker Nieke Jansen is bij sommigen al wel bekend - een interview vindt u in deze krant op pagina 3. Raadslid Niels Jeurink is ook

geen onbekende. Zijn interview kunt u lezen op pagina 7.

Op deze pagina's vindt u andere GroenLinksers die de fractie bemensen. Diana de Groot bevroeg ze: Wie zijn ze,

wat zijn hun drijfveren, wat vinden zij belangrijk? Nummer drie t/m zes en acht treft u hier. (Jan Beek vindt u op pagina 13)

U begrijpt: GroenLinks gaat voor acht zetels!

door Diana de Groot

Edwin Burgman

Edwin Burgman (35) jaar noemt zich zelf een gelukkige import Kampenaar. Dertien jaar geleden is hij in Kampen terechtgekomen: “Mijn oog viel op een klein mooi huisje in de binnenstad. Ik had al veel vrienden en kennissen die in Kampen woonden en dat maakte de stap om te verhuizen nog gemakkelijker. In dat huisje woon ik nog steeds, maar nu niet meer alleen. Ik ben getrouwd met Renske en we hebben twee kinderen, Jesse en Isa.”

Wat voor werk doe je en wat heb je gedaan?

“Toen ik net in Kampen woonde, werkte ik in Utrecht als projectleider bij een verpakkingsbedrijf. In 2009 vond ik werk dichtbij huis. Ik kon als jongerenwerker in Kampen aan de slag bij Welzijn Kampen. In die rol heb ik veel activiteiten mogen organiseren voor met name jongeren in de Gemeente Kampen, zoals bijvoorbeeld het “Johan Cruyff Toernooi”. Later werd ik binnen dezelfde organisatie zakelijk leider van ‘t Ukien en Festival coördinator van het Full Color Festival. Vrijwillig zet ik me in voor V.V. DOS Kampen en het Full Color Festival. Ik ben projectmedewerker bij WijZ. Stichting WijZ biedt welzijnswerk voor kwetsbare mensen in de vorm van activiteiten in de wijk en diensten bij de mensen thuis.”

Het verenigingsleven: de kracht van Kampen

“De gemeenschap in Kampen is georganiseerd in verenigingen, kerken, clubjes en groeperingen. Dat is het leuke en echt de kracht van Kampen. Er gebeurt zo veel en soms botst het. Die levendigheid trekt mij enorm aan en daar lever ik graag een bijdrage aan. Er zijn enorm veel initiatieven ontstaan omdat mensen zich enerzijds zorgen maken en aan de andere kant ergens enthousiast over zijn of het juist pertinent ergens het niet mee eens zijn. Denk bijvoorbeeld aan de groepering Kampen op Zondag, zij willen meer

Edwin Burgman (foto: Edwin Burgman)

vrijheid op zondag. Hier in Kampen moet je soms wat strijden voor je plek en dat is niet verkeerd. Dat maakt de gemeente mooi.”

Inzetten voor de jongere generatie in Kampen

“In 2006 werd ik lid van GroenLinks en een jaar later werd ik echt actief. Ik ben net als GroenLinks voor een samenleving zonder uit te sluiten en samen te zorgen voor elkaar. Ik zet me in voor meerdere thema's. Denk aan ‘zondagsrust’. Ik wil zelf beslissen op welke manier ik mijn zondag besteed. Dat wordt niet opgelegd, er mag dus best een supermarkt open op zondag. Ook de jongere generatie in Kampen voelt zich niet altijd vertegenwoordigd. Ik wil me hier graag hard voor maken door onder andere te zorgen voor een levendige stad, beter ov, de skatebaan, wonen en werk en sport.”

Wat wil jij veranderen in Kampen?

“De gemeente is te streng voor mensen die in een sociale achterstand zitten. Daar schieten we in door. Een Kamper voorbeeld: We zijn een van de weinige gemeentes die uitkeringen structureel een maand achteraf uitkeren. Hierdoor lopen kwetsbare mensen nog meer achterstand op. Daar wordt niemand beter van en dat wil ik veranderen.

Het individualisme is doorgeslagen. “Ik ga voor één samenleving. Dat betekent één waarin we respect hebben voor elkaar, ons inleven in elkaar en dat we ontspannen met verschillen omgaan. Dat betekent ook dat we eerlijk delen en dat iedereen een eerlijke kans krijgt.”

Marijke Drost-de Boer (foto: Nanda Rave)

Marijke Drost-de Boer

Marijke Drost-de Boer (35) is getrouwd met Bart en moeder van Otis (4) en de tweeling Merle en Eefje van 1 jaar oud. Vijftien jaar geleden is ze via Zeist, Amersfoort en Zwolle in Kampen, een stad vol theologen en kunstenaars, terecht gekomen. Ze studeerde culturele en maatschappelijke vorming aan Windesheim, waar ze in 2006 is afgestudeerd.

Kunst en cultuur

Marijke: “Ik heb altijd al interesse in kunst en cultuur gehad. Vanaf mijn tienerjaren was ik al bezig met muziek. Ik bezocht veel festivals en concerten. Mijn voorkeur gaat uit naar alternatieve muziek. Eerst lag mijn focus vooral op muziek. Daarna werd mijn interesse wat uitgebreider en ging mijn aandacht ook naar dans en theater. Ik heb vijf jaar voor de Kunstbende gewerkt. Dit is een organisatie voor de ontwikkeling van talent van jongeren op het gebied van kunst. Ik werk nu bij Kubus (dat is vergelijkbaar met Quintus) in Lelystad als projectmedewerker kunst en cultuur ten behoeve van de verbinding van de inwoners.”

De waarden van GroenLinks

Vanaf 2009 ben ik lid van GroenLinks. Ik werkte in ‘t Ukien en maakte kennis met Edwin Burgman. In die tijd heb ik veel politieke discussies met hem gevoerd. Het kwam echter

nooit bij me op om me aan te sluiten bij een politieke partij. Later dacht ik: waarom ook eigenlijk niet? Toen ben ik lid geworden van GroenLinks. De waarden van GroenLinks staan voor hoe ik wil leven. Het gaat om de zorg voor mensen om ons heen. Plus de zorg voor de natuur en het milieu. Ik probeer te leven volgens deze waarden en dat sluit dus aan bij GroenLinks.”

Investeren in kunst is belangrijk

“Kunst toegankelijk maken voor iedereen en in het bijzonder voor kinderen vind ik erg belangrijk. Kennismaken met kunst mag niet afhangen van hoe groot de beurs van papa en mama is. Investeren in kunst is belangrijk, zodat het zichtbaar is in ieders leven. Kunst leert breder denken, verhoogt de creativiteit en draagt bij aan een oplossend vermogen. Kunst draagt bij aan veel ontwikkelaspecten en het maakt daarnaast ook veel ruimtes interessanter. Het is bewezen dat mensen blijer worden van kunst.

Daarnaast maak ik me hard voor de zorg om monumentaal en cultureel erfgoed en voor de uitstraling van de binnenstad. Ook vind ik het belangrijk dat ondernemers in Kampen en eigenaren van panden een grote verantwoordelijkheid nemen voor de uitstraling van de Kamper binnenstad.”

“Wees niet bang om elkaar vrijheid te geven. Wees blij en trots op je stad. Mensen mogen ergens iets van vinden en bang of kwetsbaar zijn. Iedereen mag er zijn!”

Renée Bouwman (foto: Renée Bouwman)

Renée Bouwman

Met haar vriend Gerwin en hun 3 kinderen Abby, Mabel en Viggo woont de 32-jarige Renée Bouwman op Zuid. Naast de zorg voor haar gezin, is Renée op veel fronten actief. Onder andere is zij recent gestart met haar uitgeverij die kinderboeken uitgeeft voor kinderen tot en met 6 jaar. “Dit voelt goed en maakt me blij! Ik ben uitgever, maar ik schrijf zelf ook. Ons eerste boek wordt een prentenboek waarvan ik het verhaal zelf heb geschreven. Een illustrator heeft de prenten gemaakt.”

Liefde voor de natuur
Aandacht en liefde voor de natuur heeft Renée altijd gehad. In Leeuwarden volgde zij dan ook de HBO opleiding Wildlife Management. Naast de zorg voor haar gezin en bezigheden ten behoeve van de uitgeverij zet Renée zich in als expeditiegids bij natuur en milieu Overijssel. Renée: “Ik heb een enorm geloof in het feit dat natuur goed voor ons is en wil dit graag delen met anderen. Ook of misschien zelfs juist met kinderen. Regelmatig ga ik met groepen 7 en 8 de uiterwaarden in en leg uit wat hiervan de functie is.” Renée toont haar liefde voor een schone natuur ook als initiatiefnemer van het platform op twitter: @KamperZooitje, voor het bewust worden en het opruimen van zwerfvuil. Een initiatief voor het creëren van een schonere omgeving onder andere om te voorkomen dat zwerfvuil in de IJssel

Eric Oude Engberink

Eric Oude Engberink woont sinds april 2017 officieel in Kampen en vanaf november 2017 samen met zijn vriendin Diana in de binnenstad van Kampen. Hij woonde eerst in IJsselmuiden en leerde Kampen ongeveer vijf jaar geleden kennen via zijn vriendin.
“Nadat ik in 1984 ben afgestudeerd aan de hts in de richting chemie heb ik meer dan 25 jaar gewerkt voor een farmaceutisch bedrijf. Vanuit mijn studieachtergrond weet ik veel van het milieuvraagstuk. Dat heeft altijd mijn interesse gehad.

belandt en via dieren die het afval opeten, de voedselketen in komt. In 2016 won Renée hiermee het Groene Lintje.

Beheer en behoud van groen in Kampen
Ongeveer twee jaar geleden raakte Renée via De WerF betrokken bij GroenLinks. Renée: “De WerF is een platform waarbij je – door actief mee te praten over politieke actualiteit – inzicht krijgt in je eigen politieke ambities en vaardigheden. Ik ontdekte dat ik iets voor de gemeente wil en kan betekenen. Ik denk namelijk graag mee over de inrichting van onze gemeente. Vanuit mijn achtergrond, kennis en interesse houd ik me het meest bezig met groene kant van het gemeentelijke beleid. Beheer en behoud van het groen in Kampen. Groen hebben we echt nodig als mens. Het zorgt onder andere voor schone lucht, schoon water en ontspanning. Het is mooi als we dat groen gewoon in de wijk tegenkomen in plaats van dat we het op moeten zoeken.”

Onderwijs
“Ik heb mijn focus ook op het thema Onderwijs. Door mijn kinderen heb ik met dit onderwerp natuurlijk dagelijks te maken. Ik vind het belangrijk dat leerlingen op eigen manier en in een eigen tempo kunnen leren. Zo kan elk kind zichzelf zijn binnen het onderwijs. Daarbij maakt GroenLinks zich sterk dat de toekomst van kinderen niet bepaald wordt door afkomst of sociale omgeving. Iedereen mag er zijn en doet mee. Voor iedereen is er plek.”

Tijdens mijn studie kreeg ik al interesse in de politiek. Begin jaren '80 speelde de invoering van het collegegeld en de plaatsing van kruisraketten waartegen gedemonstreerd werd.”

Actieve bewoner
“Toen ik in begin jaren '90 in Hilversum woonde, heb in de gemeenteraad over de renovatie van mijn straat gesproken omdat er door een kapotte riolering gaten in de weg geslagen waren. Vervolgens werd ik door de gemeente uitgenodigd om als bewoner deel te nemen aan de projectgroep die zich moest buigen over sluisverkeer door de wijk en het inrichten van de wijk als 30 km zone. Een vorm van burgerparticipatie.”

Ingrid Jansen (foto: Ingrid Jansen)

Ingrid Jansen

Ingrid Jansen woont inmiddels 10 jaar in Kampen. Door haar partner Liesbeth is ze vanuit Goes hiernaartoe gekomen. Ingrid werkt in Zwolle als assistent accountant bij een accountantskantoor.

Hoe ben je bij GroenLinks terecht gekomen?
“Ik was altijd al in politiek geïnteresseerd. Ik kon mijn mening goed verwoorden, maar het leek me wel moeilijk om compromissen te sluiten, in de loop van de jaren is dit anders geworden. Ik heb me ontwikkeld. In de politiek moet je concessies kunnen doen, alhoewel je daar ook mee op moet passen. Te veel concessies doen is ook niet goed. Ik merk vaak dat een constructieve eigen mening belangrijk is.

Waarom heb je voor GroenLinks gekozen?
Eigenlijk heb ik altijd al GroenLinks gestemd omdat het een bredere, ruimdenkende partij is met een zeer gemêleerd gezelschap. De mensen van GroenLinks staan open voor de verscheidenheid in de samenleving. Ik gun iedereen de ruimte om te zijn wie hij is en wil zijn. Ik kan mensen niet in hokjes stoppen. Daarnaast vind ik de thema's sociaal en (h)eerlijk belangrijk .

Eric Oude Engberink (foto: Gwen Mustamu)

Voorstander van beginspraak
“Anderhalf jaar ben ik nu actief voor GroenLinks en sinds een jaar ook fractielid. Ik sta op plaats 8 van de kieslijst bij de gemeenteraadsverkiezing. Bij mensen die het moeilijk hebben voel ik me enorm betrokken en daarom zet ik me in om zaken voor hen goed geregeld te krijgen, of het nu om de thuiszorg gaat, regelarme bijstand of de jeugdzorg. Daarnaast ben ik een groot voorstander van

Wat is jouw functie bij GroenLinks?
Ik ben fractielid. In de fractie lees ik mee met de commissie bestuur en middelen, daarnaast geef ik op bepaalde thema's waar ik affiniteit mee heb mijn mening .

Wat moet er volgens jou veranderen?
Ik vind het belangrijk dat er een begroting komt waarbij iedereen meteen begrijpt waar geld aan is uitgegeven. Nu is alles veel te abstract geformuleerd en weet bijna niemand waar het geld daadwerkelijk naar toe is gegaan. Daarnaast moeten raadsleden altijd over alle beschikbare informatie beschikken, voor ze besluiten kunnen nemen. Daarnaast vind ik dat er te veel regels zijn. Ik zou het fijn vinden als de toegankelijkheid van wet en regelgeving beter wordt, eenvoudiger en voor iedereen te begrijpen. Het beste zou zijn als je via een stroomschema terecht komt bij de regelingen die voor jou toepasbaar zijn.

Doe je nog iets naast je werk en GroenLinks?
Genieten van het leven door o.a. naar films, concerten en festivals te gaan. Ook bezoek ik graag voetbalwedstrijden (o.a. PEC Zwolle) en we hebben een volkstuin bij “Onze Tuin”. Van deze vereniging ben ik tevens de penningmeester.

beginspraak. Betrek inwoners bij de uitvoering van beleid. Zij weten goed wat er speelt in hun wijk en zijn vaak bereid veel tijd daarin te steken. Ik zet me er ook voor in dat Kampen zuinig blijft op zijn erfgoed.”

Wat zou je nog graag willen in en voor Kampen?
Ik zou het leuk vinden als we nu eens een echt mooi stadsstrand krijgen langs de IJssel, eventueel met een horecagelegenheid erbij.

COLUMN

door Herald van Heerde

Garriet Jan en Annegien
Zouden Garriet Jan en Annegien ook GroenLinks stemmen? Die vraag kreeg ik laatst. Garriet Jan en Annegien waren de hoofdpersonen van de column die mijn opa Henk van Heerde (Havanha) wekelijks schreef voor toen nog het Kamper Nieuwsblad. Mijn opa overleed in mijn geboortjaar 1968, maar tot op de dag van vandaag kom ik mensen tegen die vertellen hoeveel plezier ze destijds beleefden aan de komische belevenissen van Garriet Jan en Annegien.

Garriet Jan en Annegien en GroenLinks? Geen liefde op het eerste gezicht, vermoed ik zo. Garriet Jan maakte ooit een doldwaze rit op glimmende Norton-motor, verleid als hij was door die mooie nieuwerwetse techniek. Hoewel dat ene ritje meteen zijn laatste was, zou hij de motor denk ik niet snel gezien hebben als een herriemaker en luchtvervuiler. Ook hield hij wel van een lekkere haas die achter de Zwartendijk geschoten werd, ook niet helemaal het gedachtegoed van GroenLinks. En Annegien hoor ik zo zeggen: “Loat de polletiek ut stadhuus mar bestuur'n, dan doen wi'j de rest wel.”

Maar wie de verhalen van Garriet Jan en Annegien kent, weet dat er geen eerlijker stel is dan zij. Hoeveel Garriet Jan en Annegien onderling kibbelen, het is harmonie en oprechte zorg die hen bindt met elkaar en de omgeving waar ze wonen. Zeker weten dat Garriet Jan en Annegien zich zouden opwinden over het gesol met omwonenden van het Bolwerk Buitenwacht. De sloop van de stadsvilla Bovenhavenstraat? “Gien denk'n an”, hoor ik ze zeggen. Het kinderpardon? “Die kienders ku'j toch niet in de steek loat'n.”

Stemmen ze GroenLinks? Het laatste woord is, net als in de verhaaltjes van mijn opa vaak het geval was, aan Annegien: “Zeg Garriet Jan, denk ie ok niet dat wi'j ut vakkien van GruunLinks mar ies een rood kleurtien mutten geven bi'j de verkiezingen? Zi'j hebb'n ut echt goed veur mit de stad!”

GroenLinks woordzoeker

F O D E P Z R G T I G A D N O Z P O O K
E M I G A O E E N E N R E K S P R O D J
I W E A U R V Z C U L T U U R S T A D D
T S H R P G O I E V E N E M E N T E N V
R I M A E Z G N E D I U M L E S S J I O
O N A G R A O O G N I R E D N A R E V R
P T A R V A O V L E T S R E H S D A T S
S L Z E I M H T O E G A N K E L I J K E
J A R E L A A R T U E N T A A M I L K R
E M U K L V O O R Z I E N I N G E N A N
S B U R A D E R I B I E S T E M A R K T
S E D A T S Y L E L D L E V G E I L V N
E R G P S T E D I E R E N W E L Z I J N
K T H C A W N E T I U B K R E W L O B M
L U G D I E L E B E D E O M R A R O E N
A S N E S N A J E K E I N E T A C E E V
V K J I R E D R E O B R E D N I K L I N
E E U K E V E E R K A A R P S N I G E B
R R E O V R E V R A A B N E P O P E N S
B K J I R V T S A G N I L E T H C U L V

WIN WIN vindt de oplossing, mail deze naar info@groenlinkskampen.nl en maak kans op een cadeaucheck ter waarde van 25 euro van Natuurvoedingswinkel 't Hofje. Prijswinnaars worden begin april bekend gemaakt.

OPLOSSING

Biologisch eten: de wereld een stukje mooier maken

door Sharrony van Oostenbrugge

Als herborist en Spirit of Nature gids, maar ook in mijn werk als gastouder, probeer ik mijn liefde en respect voor moeder Aarde over te brengen. Kinderen zijn de toekomst. Voeding is hier ook een onderdeel van. Als gezin proberen we zoveel mogelijk biologisch te eten en sinds een tijd ook minder vlees. Ik ben mij bewust dat het eten van vlees en vis een grote

impact op het milieu en het dierenwelzijn heeft. Denk hierbij aan de uitstoot van broeikasgassen, watergebruik, ontbossing, vervuiling en het vreselijke dierenleed in de megastallen.

Zelf ben ik nu bezig met een opleiding tot natuurvoedingsadviseur en word ik mij steeds meer bewust dat het eten van minder vlees een weldaad voor je gezondheid is. Vanuit gezondheidsoverwegingen is het verstandig om je vleesinname te matigen. Rood vlees en bewerkt vlees worden in verband gebracht met verschillende ziektes en aandoeningen. (type 2 diabetes, kanker, hart en vaat ziekten en overgewicht) Als je gezond bezig wilt zijn en goed voor het milieu, dan kun je het

ARMOEDEBELEID
BEGINSPRAAK
BIESTEMARKT
BOLWERKBUITENWACHT
BRUISENDEBINNENSTAD
CULTUURSTAD
DIERENWELZIJN
DORPSKERNEN
DUURZAAMHEID
EVENEMENTEN
GASTVRIJ
GEZIN
HOOGOVER
IJSSELMUIDEN
JESSEKLAVER
KINDERBOERDERIJ
KLIMAATNEUTRAAL
KOOPZONDAG
NIEKEJANSEN
OPEN
OPENBAARVERVOER
PARKEERGARAGE
PAUPERVILLA
REEVE
SINTLAMBERTUSKERK
SPORTIEF
STADSHERSTEL
TOEGANKELIJK
VEECATEN
VERANDERING
VLIEGVELDLELYSTAD
VLUCHTELING
VOORZIENINGEN
WMO
ZORGZAAM

beste kiezen voor plantaardige alternatieven, zoals noten, peulvruchten of andere vleesvervangers. Het is wel belangrijk dat je voldoende ijzer, B-vitamines en eiwitten binnen krijgt en gevarieerd eet.

Ik vind het dan ook super leuk en fijn dat ik mee mag werken aan de maandelijkse onbespoten biologischemarkt. Gehouden, elke 1e zaterdag van de maand, in De Sigaar aan de Botermarkt. Gezonde, mooie voeding en produkten staan hier centraal. Ik raad dan ook iedereen aan om een kijkje te komen nemen. Ik geloof dat je als persoon, als enkeling, de wereld een stukje mooier kan maken. Bijvoorbeeld door minder vlees en zoveel mogelijk biologisch te eten.

Quinoasalade

Kleurrijk, veganistisch, geurig en glutenvrij

Wat je nodig hebt voor vier mensen

- 300 g (witte) quinoa
- water (zie recept quinoa)
- 1 courgette
- 1 aubergine
- 2-3 el extra vergine olijfolie
- 1 teen geperste knoflook
- zeezout
- sap van ½ citroen
- handvol muntblaadjes, fijngeknipt
- handvol korianderblaadjes, fijngeknipt
- 2 avocado's, in kleine blokjes (beetje citroen erop voorkomt verkleuren)
- 3 el bruine of gele rozijnen (gewassen)
- 1 granaatappel; in losse pitjes
- 100 g geroosterde amandelen
- een oven (of een grillpan)
- een wijde schaal

Wat je doet

1. Je verwarmt de oven voor op 180 °C. Geen oven? Een grillpan of koekenpan kan ook.
2. Je snijdt de aubergine en courgette in dunne schijfjes en mengt ze met 1 el olijfolie en wat zout. Ong. 10 minuten – tot ze zacht zijn en wat donker kleuren in oven of pan.
3. Dit mengsel gaat in een kom met 1 el olijfolie en de knoflook.
4. Amandelen kun je in de oven roosteren. Ong. 4 minuten is genoeg. Af laten koelen, eventueel wat zout erop. Alternatief: in een pannetje zónder olie. Blijf ze schudden om te voorkomen dat ze zwart worden.
5. Je spoelt de quinoa af en kookt die nét gaar.
6. De quinoa kan in de wijde schaal. Even af laten koelen en citroensap, kruiden, gegrilde groentes, avocado en rozijnen erbij. Voorzichtig mengen.
7. Granaatappelpitjes en amandelen erover. Klaar!

Bevalt de quinoa en de kleur, en wil je andere ingrediënten?

50 g ongebrande walnoten
2 gegrilde rode paprika's (evt. uit een pot)
120 g granaatappelpitjes
2 avocado's
15 g verse basilicum
1 bakje tuinkers

Cartoon

door Renée Bouwman

Renée Bouwman